

حوار خاص مع
مسؤول الألعاب
في نادي برخان
الرياضي عفيف ..

ص ٥

الظاهر الدينية
وتمازج الثقافات

نافيف جبرو

ص ٤

معركة عفرين:
استعادة الكرامة أم
ممارسة السياسة

د.أزاد احمد علي

ص ٢

في سبر ظاهرة
عفرين

شيرزاد اليزيدي

ص ٢

نورة لتشبه الثورات.. ومن دون معارضة

ما إن بدأ الحراك في سوريا حتى وقف أكثر من نصف الشعب السوري ضد النظام السوري، ولم تدم الاحتجاجات السلمية سوى أسبوعين حتى تلاشت الجموع ضد قوات النظام السوري لإمساكه! حسناً، فلند إلى البدايات كيف كانت تنظر العقول التي تقود الحراك، هذا إن كانت هناك عقول، وبينن لاحقاً بأن العقل الوحيد الذي كان يفكر وبخطط للإطاحة بالنظام السوري واستغل فرصة الحراك السلمي الذي بدأ من درعا السورية ثم تنظيم الإخوان المسلمين، والذين خططوا للمرحلة بمساعدة من زعمهم «أسد السنة» كما يسمونه رجب طيب أردوغان الرئيس التركي.

تضاعفت المخابرات التركية من خلال تنظيم الإخوان المسلمين وأنصارها إلى جميع مدن وبلدات سوريا وحتى المؤسسات الدينية وال العسكرية أيضاً واعتمدت كثيراً على النشطاء والإعلاميين في البداية ومن ثم انخرط غالبيتهم في الجميع المسلحة، التي شكلت ببعضها من تركها وبمبادرة وتوجيه من تنظيم الإخوان المسلمين.

تركيا كانت لها قراءة واضحة بالنسبة للربع العربي الذي أطاح بالأنظمة في دول عدة ولم تتبع الخطط التركية بتسلمه التنظيمات الإسلامية القوية من توجهات وبرنامج حزب العمال والتنمية التركي زمام الحكم في تلك البلدان، وفي تونس نحو حزب النهضة الذي تبنّاه أردوغان في السلطة على البرلمان التونسي، لكن الشعب التونسي أطاح بالحزب من خلال جولة انتخابات قصيرة وصدع العلنيات إلى البرلمان، وفي ليبيا أيضاً قُفل أردوغان، وفي مصر دعم أردوغان تنظيم الإخوان ونحوه حتى وصل محمد مرسي إلى كرسى الرئاسة لكن الجيش المصري ومن خلال الدعم الأمريكي الذي تفهم الأمر بسرعة وأطاح بالرئيس مرسي وزوج الآلاف من قيادات الإخوان في السجون. اعتذر أردوغان في سوريا على تنظيم الإخوان المسلمين ومازال يخطط ليسلموا الحكم في سوريا.

أين هم المعارضون للنظام السوري؟ أين اختفوا؟ حتى الشخصيات التي كانت تعان نفسها كمعارضة من المكونات الأخرى أمثال «كيلو وصبر» أصبحوا يدافعون عن أفكار وتنظيمات الإخوان المسلمين أكثر من تنظيم نفسه.

لا بل حتى المكون الكردي الذي انضوى تحت مظلة الائتلاف المعارض يعلم جيداً بأن الأمور تدار من قبل تركي والإخوان، لماذا يوافقون على كل القرارات الصادرة عن المعارضة السورية وجيئها لصالح الدولة التركية التي ساهمت بانهيار سوريا من خلال تدخلاتها في جميع المدن والبلدات السورية، لا أحد يفهم سر هذه المعجلة!!

أول ما فكر فيه أردوغان منذ بدء الحراك في سوريا، وأخر مومه هي المشاريع الكردية في سوريا، فهو لم يعد يستطيع التحكم فيما يجري بالمناطق الكردية، كون الكرد ومن خلال قوات سوريا الديمقراطية والتحالف الدولي، يباشرون سيطرة على نحو ٣٥% من الأرضيات السورية، لذلك قرر أن يهاجم ويحتل عفرين كبرى المدن الكردية في روجافاي كردستان وطريق المياه الدافتة. وكان قد جهز ميليشيات المعارضة التي ترك كل سوريا تحت تصرف النظام السوري وروسيا وجدهم إلى عفرين.

كيف يعتبرون أنفسهم معارضه، هل بالفعل هذه ثورة وهؤلاء هم معارضه؟ كف لرجل معارض عثماني كرياض سيف رئيس الائتلاف أن يركب دبابة تركية ويزور قرية صغيرة بالكلاد استطاع الجيش التركي وميليشيات سيف أن تستقر عليها لساعات؟! ستتحقق كل المخططات التي رسمها أردوغان على أسوار عفرين.. ولن يدخلها.. وستكون هذه المعارضة اسمها في سجل العار، التاريخ يسجل ولا يرحم.

**الناطق الرسمي باسم وحدات حماية الشعب
بisherka Rوجافا ليست لروجافا، وموافق من يتبعها هي ضد ثورة شمال سوريا دوما**

أك نوري محمود الناطق الرسمي باسم وحدات حماية الشعب لدخول البيشمركة والمشاركة في الدفاع عن عفرين (YPG) أن بيشركا روجافا هي ليست لروجافا، وأن الموقف السياسي للذين يتبعون هذه البيشمركة، يحارب ثورة شمال سوريا روجافا، وهناك مجال وإمكانات وذلك بقيادة قوات سوريا الديمقراطية.. لا حدث محمود جاء في معرض ردۀ على سؤال في لقاء مع صحفة Buyer.

بقية الحوار على الصفحة ٣

**بعد 26 يوم من إعلان نباء استشهادهما.. تم تحريرهما أحياء في جبال عفرين..
يرتوون بمياه الأمطار ويأكلون أوراق الشجر**

أصبحت رفيقنا أفرین ورفيقنا سورش عاموداً، عن إعلان استشهاد الرفيقين في صفحتها الأولى في العدد (٧٣) خيراً عن استشهاد الإعلامية أفرین معموص تحت عنوان «استشهاد اعلاميين من وحدات حماية الشعب والمرأة في مقاومة عفرين»، وذلك اعتماداً على بيان صادر عن حماية المرأة في الثلاثين من شهر كانون الثاني. وبعد «٢٦» يوماً من نشر الخبر أصدرت وحدات حماية المرأة بياناً أوضحت فيه أن قواتهم تمكنت خلال عملية خاصة من إغاثة المقاتلين أفرین معموص وشوش عاموداً إلى موقع وحداتهما. الرفيقة أفرین معموص هي عضو إعلام وحدات حماية المرأة والرفيق شورش مقاتل في وحدات المقاتلين أفرین معموص وشوش عاموداً إلى موقع وحداتهما. وأشارت أفرین في حديثها إلى أنها لم يفكرا للحظة في الإسلام وإنما اختارا مقاومة «الأمطار» التي هطلت، كانت تروي عطفنا، وكنا نسد جوعنا باعشاب جبال عفرين وأوراق الأشجار».

نشرت صحفة Buyer وعلى صدر صفحتها الأولى في العدد (٧٣) خيراً عن

استشهاد المقاتلة أفرین كيف زحفاً على

معلومات عنهم، أعلننا عن استشهادهما في

بيان رسمي إلى الرأي العام، ولكن وبعد

مرور ٢٦ يوماً تمكن وحداتنا وخلال

عملية خاصة من تحرير الرفيقين أفرین

معروض وشوش عاموداً. الرفيقة أفرین

معموص هي عضو إعلام وحدات حماية

المرأة والرفيق شورش مقاتل في وحدات

مقاتليهن تمكن خلال عملية خاصة من إغاثة

المقاتلين أفرین معموص وشوش عاموداً

بعد أن انقطعوا عن وحداتهم لمدة ٢٦ يوماً.

واكذب أنهم وصلوا السلام إلى وحداتهم.

وتابع البيان: «في خضم الاشتباكات العنيفة

وبتاريخ ٢٧ كانون الثاني من عام ٢٠١٨

مطبخ وحلويات غريب

كافة أنواع الحلويات الشرقية والغربية الشرقية والغربية

بإدارة المعلم غريب

مستعدون لتلبية كافة الحفلات

الراعي الرسمي لبرنامج

Strana Te

الذي يُبث يومياً الساعة ٣ عصراً
على أثير راديو

Buyer FM 103.5

قامشلو هي العتبة دوار الصوامع هاتف 456 645

جانب الصالة الملكية هاتف 434 235

شارع الوحدة مفرق متفرع سيفان هاتف 437 508

كريكي لكي جانب شركة الكهرباء

فرع ١

فرع ٢

فرع ٣

فرع ٤

مؤسسة Buyer الإعلامية

صحيفة - راديو - موقع

المدير العام: احمد بافي آلان

المدير التنفيذي: قادر عكيد

علاقات عامة: كوش رشيد

مديرة الإذاعة: فضة تمو

مدير القسم العربي: هافانا محمد

مدير القسم الكردي: فريد ميتاني

مؤسسة Buyer الإعلامية

صحيفة - راديو - موقع إخباري

مراكز توزيع الصحيفة

قامشلو

مكتبة الحرية - الشارع العام - ٦٠٢٤

مكتبة الأنوار - شارع حامودا - ٢٠٧٤

مكتبة البوخاري - كورنيش - ٤٤٣٧٤٢

مكتبة دار القلم - آشورية - ٤٥٨٠٥٥

ديريك ٧٥٨٥٨٨ - مكتبة حمادي - ٩٣٢١٣٦٥

جل آغا ٧٥٥٥٥١ - مكتبة سعاد - ٧١١٤١١٦

كريكي لكي ٧٥٥٥٥٥ - مكتبة دار العلم - ٧١١٤١١٠

سرى كانية ٠٩٣٢٤٩٤٢٥٤ - مكتبة هاجر - ٧٣١٤٦٦

عامودا ٨١٢١٤٨٣ - مكتبة هيفي - ٤٧٠٦١٨

ترية سبي ٨١٢١٤٨٣ - مكتبة هاجر - ٤٧٠٦١٨

الظاهرة الدينية وتمازج الثقافات

إذا كانت بلاد ميزوبوتاميا عامّة قد أنتجت الظاهرة والممارسات الدينية في إطارها الطقسي، فإن بلاد فارس والميديين هي التي أعطت لتلك الممارسات والطقوس معنى تأملياً وفلسفياً...

ایف جبیرو

وقد اهتم سكان سهول ميزوبوتاميا في العصر الحجري بالعلاقات الاجتماعية المنظمة، وذلك بسبب حاجتهم لعقد اتفاقات تتعلق بشأن حدود المراعي الفاصلة فيما بين مناطقهم، ومن هنا جاءت الحاجة والضرورة لتقديس وعود الإنسان ومنها تقدير قوانين المنظمة للعقود والاتفاقات، وقد جذب هذا الأمر اهتمام الكهنة وكتابي القوانين كثيراً، كتعبير لتبجيل "آشا" وفي

إله الخير والنور، الزرادشتية التي كانت
إيذاناً بتحولاتٍ دينية وفكريّة وفلسفية،
مجددة لما سبقتها من أفكار وتأملاتٍ بل
ومحتوية لها، وأول آثاره الأدبية "الكتابات"
والتي تدور فكرتها المحوّرية حول التوحيد،
من أنَّ الله هو العنصر المركزي والاسم
المطلق له "أهورامزدا" وهو اعتراف
واضح بالحكمة الإلهية الروحي أكثر منها
على العنصر الجسدي للوجود.

والنتيجة إذا كانت بلاد ميزوبوتاميا عاملاً قد أنتجت الظاهرة والممارسات الدينية في إطارها الطفسي، فإن بلاد فارس والميديين هي التي أعطت لتلك الممارسات والطقوس معنى تأملياً وفلسفياً ونحن هنا إذ أتينا على سرد الظاهرة الدينية بصورةها المختصرة وتبيان ظاهرة تمازج الثقافات المختلفة للشعوب والأقوام التي سكنت وأقامت حضارات بأوجه مختلفة عبر التاريخ الطويل لمنطقة الشرق الأدنى القديم لنظيره

جلياً أن لист هناك ثقافة خاصة وبصورة حصرية بقوم دون آخر، وإنما جاءت الثقافات عبر التاريخ الطويل للبشرية كسلسلة متصلة، ومتواصلة يؤدي فيها أصحاب كل حضارة دورهم في إتمام حلقة من حلقات هذه السلسلة لتصل في النهاية إلى ما وصلت إليه في الوقت الراهن. هذه الحالة التي لا تتفى بالضرورة الدور البارز في بعض المحطات التاريخية لبعض الثقافات في تجميع وترتيب وتطوير حالة الثقافية إلى مستوى أرقى وأكثر فعالية في مختلف المستويات الفكرية والروحية والفلسفية، وتلك مما لا يعبر نقيصة أو إنكاراً للثقافات الأخرى وبالتالي لا يمكن للشعوب والأقوام التي تعيش الآن على أرض الحضارات، أن تستوعب هذه الحقيقة وترى جيداً بأن الجميع شركاء أبناء في الانتماء للأرض والثقافة والتاريخ ولا مناص إلا أن يتقبلوا هذه الحقيقة في أن يعيشوا عيشة مشتركة في فضاء يسْتوَّ عبئهم جميعاً كآمة ديمقراطية وأخوة الشعوب.

هذا المجال ظهر لديهم نوعين من الواجب، أولها الحلف أو اليمين المقدس المسماى بـفارونا، والتي يعتقد أنها جاءت من الأصل الهندو أوروبي "فير" بمعنى الربط والتي يعتقد بأن الكلمة الكردية *mêr*، "مير" مشتقة منها. وثاني أنواع الواجب كان العقد أو الصلح المسماى بـ"ميثرا" واعتقد أنه وفي حوالي الواجب تذوب القوة في الاتفاق، وهي القوة الإلهية التي تساند الإنسان والولفي لوعده والمخلص لكلمته، وهي في ذات الوقت القوة التي تعاقب بشدة الكاذب والمنافق لوعده.

ووهذه القوة تظهر بين الناس عندما يعقدون فيما بينهم اتفاقاً ويحدث أن يخالف أحدهم هذا الاتفاق، عندئذ يتم اخضاع المخالف لوعده لاختبار بالماء وذلك عندما يدور الحديث عن القسم، أو بالثار عندما يتعلق الأمر بعقد بين طرفين، هذا ويوصف أحد الاختبارات بالماء في نص سنسكريتي على

البابلية الرافدية، التي استهدفت من خلال سياق الاسطوري لفناء البشرى، لكنها في الحقيقة جاءت كنتاًج لواقع البيئة المعاشرة نتيجة فيضانات الأنهر التي كانت تغمر ساحات واسعة، ظن سكان المنطقة أنها شمل العالم بأسره.

صمة الطوفان الذي ينقذ فيها "زيوسودرا" بطل الأساطير السومرية، و"أوتابشتم" بطل الأساطير البابلية، و"نوح" بطل الأساطير التوراتية من خلال السفينة، لجنس البشرى من الفناء وبایحاء من الآلهة أنفسهم والتي تكرر الشخصية قصتها وبسمياتها المختلفة في فكر وأديان المنطقة من سماوية وغير سماوية بما فيها الديانة الإيزيدية، والتي وظفها كل بين بالشكل الذي يناسبه حسب بيته الفكرية الاجتماعية.

فيها زرادشت والديانة الزرادشتية ليحدث

ثورة في معتقدات المنطقة والعالم، ولتصبح الأساس الفكري لتلك المعتقدات التي تلتها في المرحلة الزمنية، وتكون الطريق الممهد إلى ظهور عقيدة التوحيد التي انبثقت منها البيانات الإبراهيمية (السماوية) الثلاث. فقد ورد في المصادر التاريخية أن شعوب جبال زاغروس وطرووس والهضبة الإيرانية، هي أولى الشعوب التي عبدت لهمة كثيرة ومتعددة، واعتبرت الآلهة لعنصر الأساسي والرئيسي لصياغة الأساطير ولعبت دور البطولة وكرست

تاك الآلهة طقوساً للعبادة والتقديس

كثيرة ومتعددة، واعتبرت الآلهة العنصر الأساسي والرئيسي لصياغة الأساطير ولعبت دور البطولة وكرست لتلك الآلهة طقوساً للعبادة والتقدیس، إلى جانب عبادتهم للنار والماء، وقد كان البعض من تلك الآلهة ترمز لظواهر الطبيعة، كالآلهة الأرض والسماء الذين سماهم الإیرانیون بـ“آzman” السماء، وـ“zam” الأرض، وألهة الشمس والقمر ”خورشید“ وـ“māh“ والهیین للرياح بـ اسم ”فاتا“ وـ ”فایو“ وقد عبد ”فاتا“ كإله لنفس الرياح التي تستقدم الغیوم الماطرة، المماطل لإله العرب القدامی ”قزح“ كإله للرعد وـ“حدد“ إله الرعد الأوغاریتي

م تأتي الملحة الأدبية الرافدية الرائعة بـ”ملحمة كلكامش“ ملك أوروك، المحشوة بالتأملات الفلسفية والميتافيزيقية حول الموت والحياة والعالم الآخر بجنته جحيمه، ورحلته الشاقة والطويلة في بحث لإيجاد الدواء والخلود لمعضلة الإنسان الأزلية في الشيخوخة والمرض والموت، ومحاكاته لروح صديقه ”أنكيدو“ بعد موته بغية معرفة القوى الغيبية التي جدت لها الطريق في معتقدات شعوب بلاد الرافدين، بل وتعدتها إلى معظم الفكر الديني في الشرق القديم، بل ونجد آثار ملحمة كلكامش وأسطورة الطوفان وأسطورة أدبة غيرها في كتاب التوراة كسفر الجامدة قصة آدم وحواء وأسطورة مار جرجيوس في المعتقد المسيحي وقصة سيدنا الخضر ذو القرنين في الموروث النقاقي الإسلامي ول وتعدي الأمر إلى التأثير في الأساطير الإغريقية في ملحمة الأليانة والأوديسا وهو مiros في معضلة كعب آخر.

كما واعتقد الإيرانيون القدامى أن طبيعة قانوناً تحرك الشمس على أساسه بانتظام وتبدل الفصول بموجتها، قد سمى هذا القانون آنذاك باللغة الفيدية «رتاً» وباللغة البهلوية آرتاً، وفي اللغة الأفغانية بـ«آشاً» والتي تعنى (الحقيقة المنظمة) »

قد انقلت وتمازجت تأثير تلك التأملات الفاسفية، وقصص وأساطير الآلهة في البنى الفكرية والاجتماعية والاقتصادية مع ما كان لدى الشعوب المجاورة ومنها معتقدات أسطoir شعوب شمال بلاد الرافدين، لكايين والعيلاميين والگوتين والميتانيين، الحوريين والختين، فالشعوب والقبائل الآرية لم تكن بمعزل عن فكرة تعدد الآلهة قوى الطبيعة ومهامها المتنوعة، كما أنها م تكن أيضاً بعيدة عن التأثير والتاثير، للخصائص الأصلية لهذه الآلهة قد اثرت تأثيرت بملامح الآلهة السومرية والأكادية.

تشكل دراسة الظاهرة الدينية في حياة الشعب إحدى المداخل الرئيسية والأساسية لمعرفة حياتها الروحية وطبيعة نموزها ونضوج حضارتها وأسباب سقوطها واندثارها، فأول صرخة تصرع ألطافها الإنسان للقوى الإلهية؛ لم تكن صرخة عابد يطلب خلاص الروح، بل صرخة جائع يطلب حفظ الحياة في الجسد، فالظاهرة الدينية إذاً قيمية قدم الإنسان نفسه، ويختلط من يعتقد بأنّ البشرية منذ أن وجدت والكون منذ أن خلقت هي قائمة على الثقافة الذكورية البطريركية، والإله الواحد، كثقافة وكمعتقد للبشرية. إذ تشير الأبحاث والدراسات التاريخية، الأركيولوجية (علم الآثار والحفريات)، الأنثروبولوجيا (علم الإنسان)، ودراسات الباليونتولوجيا (علم

1000

A close-up photograph of the top edge of a wooden barrel. The image shows several metal bands (rivets) holding the staves together. The wood is a light tan color with visible grain and texture. The lighting highlights the metallic sheen of the bands and the rough surface of the wood.

A close-up view of the golden death mask of Tutankhamun, which is made of gold and depicts his face with a serene expression. The mask is surrounded by dark, textured material, possibly black resin or paint, which forms a collar around the neck. The eyes are particularly prominent, with dark pupils and thick, dark eyebrows.

أخرى مجاورة بأسماء أخرى ولكن بنفس المهام والوظائف، فالإله السومري “آتو” إله السماء، و“كى” إله الأرض، ومن تزوج الإثنين ولد إله الهواء “أنليل” الذي خلف جيلاً من الآلهة، فابنه إله القمر سماه السومريون “نانار” وأطلق عليه الأكاديون اسم “سین” الذي خلف بدوره ولدين أحدهما “أوتو” إله الشمس عند السومريين و “شمش” عند الأكاديين، ومثيراً لدى الهندو آربين والثاني إلهة الخصب “إنانا” عند السومريين و “عشتار” عند الأكاديين، وأناهيتا لدى الهندو آربين والملاحظ في أسماء الآلهة، أنها جميعاً ارتبطت بالقوى الطبيعية المحيطة التي أثارت خيال الإنسان الراديقي القديم ومخاوفه وأماله، الذي أرجع جميع التغيرات والتحولات والكوارث الطبيعية إلى الإرادة السماوية أو إرادة الآلهة، مما كان من شأنه أن يحدث في وقتها من تحولات كبيرة في حياة الإنسان وخاصة في مجال الزراعة كظهور المحراث السومري الذي زاد في كمية المساحات لهذا ولكي نفهم حقيقة الظاهرة الدينية وتأثيراتها بشكلها الواسع، لا بد وقبل كل شيء من استيعاب وفهم أول حضارة بشريّة ناضجة بعد اكتشاف الكتابة وتدوين التاريخ. الحضارة السومرية التي ظهرت في الألفية الرابعة قبل الميلاد من خلال ظهور المستوطنات الأولى التي تحولت إلى مدن مثل (أوروك وأيزيدي، كيش، لارسا، أور، أريدو وآداب وغيرها)، والتي يمكن متابعة آثارها وبصماتها في حضارة شعوب وادي الرافدين ومعتقداتها الدينية في الفترات اللاحقة للعهد السومري وفي كافة مجالاتها، فعلاوة على أساطير الخلق والتكوين وأصول الأشياء والملامح الدينية، والتراويل والطقوس والأدعية والصلوات، ظهرت جداول بأسماء الآلهة ومهامها والأرواح الخيرة والشريرة، نصوص الفأل وقراءة الطالع والنصوص السحرية

وطلسمها، تعليم إقامة الشعائر وتقديم النذر والقرابين وإقامة الطقوس الدينية. جداول بأنواع الاحتفالات والأعياد الدينية، الرقى والتعاويذ الطقسية، جداول بالمخالفات الدينية منها المعابد والزاقورات، والتماثيل والنصب والألوان الجدارية، والأخنام الأسطوانية والأواني الفخارية. تلك الآثار التي لا يمكن إغفالها أيضاً في مجالات القصص والأساطير والملامح الأدبية، إضافة إلى تلمس تلك الآثار في مجال القانون والقضاء والفالك والطبع وتبسيير وترتيب أسس النظام العائلي.

ولعله من الأمور الملفتة في ديانات وادي المزروعة

لقد اعتبرت شعوب الرافدين وشمال موزوبوتاميا القديمة، الكوارث الطبيعية الضارة بهم على أنها من صنع الآلهة الغاضبة والمستاءة من الأعمال الشريرة التي يقوم بها البشر، واعتبروها عقاباً للبشر، وبرز هذا الاعتقاد واضحاً من خلال أسطورة الطوفان السومرية أو إينوما إيليش الرافدين تلك كثرة عدد الآلهة التي تتراوح حسب بعض النصوص اللاحوتية بين ٣٠٠٠ - ٢٠٠٠ / آلهة وقد تمثلت صلة الإنسان بتلك الآلهة كصلته ببقية الناس، لكن الإنسان سومنذ تلك الفترات التاريخية. قد صنف تلك الآلهة إلى مستويات متباينة من حيث الأهمية والقدرة والمنزلة في

الكابتن أحمد الصالح عن مشاركة نادي عامودا في الدوري السوري - الدرجة الأولى للتأهل للدوري الممتاز

البطوح موجود ومشروع التأهل موجود من قبل اللجنة المشرفة وإدارة النادي، وحالياً نحن في طور انتقاء الأفضل من اللاعبين حتى يكونوا -- قدر الإمكان - بمستوى الأندية القوية المشاركة، ونأمل من الجميع الوقوف مع النادي مثل المحافظة، علم أن بقية الأندية في المجموعة لديها إمكانيات أفضل من نادينا بكل المقاييس، ولكن كرة القدم حظوظ وطموح، وستكون - إن شاء الله - عند حسن ظن الجمهور والإدارة بنا، وستتأهل. وأخيراً كل الشكر لجريدة بوير على هذا اللقاء.

آخر الاستعدادات مع الكابتن أحمد الصالح أبو شادي

- الكابتن أحمد الصالح نبارك لكم استلامكم دفة رجال عامودا، حدثنا عن الإجراءات والآلية العمل، وتجربتك الجديدة من أجل سير العمل، لمشاركة النادي في دوري الدرجة الأولى؟

بعد تأهل نادي عامودا للدور النهائي في الدرجة الأولى مجموعات، واستلام فريق الرجال كمدير فني قمنا بعض الإجراءات ومنها:

- مناقشة وضع النادي بشكل عام مع فرع الاتحاد الرياضي العام، وفرع الحزب واللجنة الفنية والتخطيمية.

- طرح مشكلة عدم قدرة أغلب اللاعبين على السفر بسبب ظروف تتعلق بالخدمة الإلزامية/خدمة العلم.

- طرح عدة أسماء من المدربين للتدريب، يكن يجب أن تكون مع أنديةنا في السراء والضراء، ومهمها كانت الظروف، وتأمين اللاعبين عن البطولة لأسباب سبق ذكرها.

- تشكيل لجنة إشراف على النادي عن طريق رئيس مكتب الألعاب الجماعية في الاتحاد الرياضي الفرعي المتمثل بالسيد محمد عبد بوير رئيس اللجنة الفنية المتمثل بشخصي كارئيس، وذلك لمتابعة العمل في

ـ هل لديك معلومات عن مستوى الفرق المشاركة في الدوري ومجموعكم بالنسبة لمستوى الفرق، طبعاً نحن سبعة فرق في المجموعة، وأغلب الفرق تمتلك الخبرة والتاريخ كما ذكرت سابقاً، إضافة لتعاونهم مع لاعبين مميزين على مستوى الوردي، يصعب تقدير نقاط القوة والضعف، س تعمل على هذا المجال، وعامل الثقافة الكروية هو في هذه الفترة الضيقة. ـ كلمة أخيرة لجماهير نادي عامودا الحبيب.

ـ ماهي الصعوبات والمشاكل التي تعرّض أندية من الله التوفيق في زرع الإيمانة على شفاه جماهير نادينا الغالي، وأشكر جريدة "بوير" على التشجيع وتسليط الضوء.

- نبارك لك استلامك هذا المهام، ما هو الدافع الذي جعلك تسلّم رجل نادي عامودا في ظل هذه الظروف الصعبة؟

ـ نحن المدربين لا نختلف عن اللاعبين بشيء، نحتاج إلى الاحتياك والمنافسة لتطوير العمل التدريبي، وبالتالي الظروف لن تكون حجر عثرة في طريقنا.

- ما هو تقييمكم لعمل الإدارة واللاعبين وأمكاناتهم المتوفرة؟

ـ الإدارة تعلم جاهدة في خلق الأجواء المتميزة لكثيرها تلاقي الصعوبات في المجال المالي.

- هل تقوم الإدارة بتأمين كل متطلبات ومستلزمات الكادر الفني واللاعبين؟

ـ بالنسبة لموضوع المتطلبات والمستلزمات، الإدارة في نظرنا ترقب وانتظار من الاتحاد الرياضي العام بشأن نظام الدوري والاستحقاق المالي.

- كنت لاعباً في نادي عامودا فيما سبق، وحالياً مدرباً، حدثنا عن التجربتين في حياتك الرياضية؟

ـ تربت كلاعب، كانت نقطة تحول إلى النجومية، وبفضل الله وفضله وقوته وتأهله إلى الدرجة الثانية لأول مرة عام 1999، أتفى أن تكون نقطة تحول ثانية لي كمدرب.

ـ ما توقعكم وحظوظكم في التأهل للدوري الممتاز، وما هي حلول المساعدة للتأهل؟

ـ بصراحة، توقعاتي في التأهل، هناك فرق لديها تاريخ وجاهزة أكثر منا، وهذا لا يمنع أن نتمتع نحن أيضاً بصفة التحدى.

برعاية UNDP ... الاتحاد الرياضي بالحسكة يقيم دورة كروية لأندية المحافظة

ـ منذ متى تأسس نادي برخان، والغاية من تأسيسه وأالية العمل الذي اعتمدوه.

تأسس النادي بتاريخ 13/3/2016، تم منح الرخصة الرسمية من قبل الاتحاد الرياضي في المقاطعة، أما الغاية من التأسيس فهي تطوير حالة الرياضية في المقاطعة وافتتاح المجال أمام الطاقات الشابة للتطور والاحتياك وتوسيع الدائرة الرياضية إلى دائرة اجتماعية وأخلاقية، وكذلك توحيد صور كل المكونات في المنطقة رغم اختلاف الأديان والقوميات للعمل يداً بيد.

ـ أما الآلية التي اعتمذناها فهي ترتكز على أربع بنود أساسية وهي الأخلاق، التنظيم، الانضباط، والالتزام في العمل.

ـ في كل دول العالم عند تأسيس أي نادي هناك مقومات أساسية لبناء هذا النادي، هل يمكنك نادي برخان وآفاقه المقاطعة بشكل عام هذه المقومات، عند تأسيسها؟ تستطيع القول أن أغلب المقومات موجودة فتلذا لدينا مدربين لهم باع كبير في مجال اختصاصاتهم في الوسط الرياضي، ومنتلaka تابكونو السيدات الرجال والشباب، أيضاً خامسات واحدة في الفئة الشابة لجميع الألعاب ولهم شأن عظيم، ومنتلاك العشق الرياضي الذي أصبح ثقافة الشعب، لكنينا به، وضيف دوري الشباب بكرة القدم طروف الحرب التي نمر بها، إلا

ـ وناشئي الجهاد على نادي تل براك، أشبالا (4-1) والناشئين (3-2).

ـ وفي اليوم الثالث فاز الجهاد على القامشلي فئة الأشبال (1-4) والناشئين (1-7) بملعب الشهيد هيثم كجو بقامشلو. وفي ملعب شرين بالحسكة تعادل الخبرور ورأس العين في فتي الأشبال والناشئين بالنتيجة نفسها في المجموعة، ويكون بطلاً للمحافظة..

ـ وفي اليوم الرابع فاز فريق أشبال الجزيرة بالتفوق لجمعي الفريق.

ـ كما فاز ناشئي رئيس العين على ناشئي

ـ الجزيرة (1-0). وفي اللقاء الثاني فاز أشبال

ـ في الفتى للبطولة فاز الجهاد على رئيس العين (0-4) والناشئين (0-4) والناشئين (0-6)

استقالة الكابتن جوهرد موسى من تدريب فريق الرجال في نادي الجهاد

ـ أعلن الكابتن جوهرد موسى يوم الأحد الخامس والعشرين من شباط / فبراير استقالته من تدريب فريق الرجال في نادي الجهاد.

ـ وقال موسى في تصريح خاص لصحيفة Buyer أن استقالته أتت لأسباب تتعلق بنتائج الفريق الرجال غير المرضية منذ استلامه دفة التدريب.

ـ جدير بالذكر أن الكابتن جوهرد موسى حاصل على شهادة A, من الاتحاد الآسيوي لكرة القدم "الفيفا" قبل ألعاب، وكان قد استلم دفة التدريب بعد انطلاق الدوري بثلاث مباريات.

هيئة المالية في مقاطعة الجزيرة تشكل نادياً كروياً باسم "نادي هيئة المالية"

ـ أعلنت هيئة المالية في مقاطعة الجزيرة العشرين من شهر شباط / فبراير عن تشكيل نادي رياضي باسم "نادي هيئة المالية"، برئاسة مشتركة تتألف من الإدارية رامي娅 محمد سليمان خليل، ومسؤول الألعاب صفوان مخلص، كما تم تعيين الكابتن حسن جاجان مدرباً لفريق الرجال لكرة القدم والملاكم جوان فهد مساعداً له. أما في فئة الشباب فقد تم تعيين الكابتن مصطفى الأحمد وبدر توفيق.

حوار خاص مع مسؤول الألعاب في نادي برخان الرياضي عفيف أسعد ..

ـ قميص النادي.

ـ ما مدى استجابة الاتحاد الرياضي في المقاطعة لمتطلبات الأندية وتقييمك لعمل الاتحاد؟

ـ نظم الشكر للاتحاد الرياضي على إقامة جميع البطولات والنشاطات وهناك تعاون تام مع جميع الأندية لأقصى حد ممكن ضمن إمكانيات المتاحة ولدى الاتحاد خطة توسيع هذا النموذج وتطبيقه في جميع المدن الحرارة.

ـ هل هناك تمويل نقفات من جهات خاصة لدعم مسيرة النادي؟

ـ ليس هناك اي جهة خاصة تدعم مسيرة النادي، والدعم الوحيد هو من مؤسسات الادارة الذاتية الديمقرطية.

ـ ما هي الصعوبات والمعاناة التي تعرّض خطة عمل النادي وما هي الحلول برأيك؟

ـ التحول من عصر يسوده الظلم والمكرونة والقهر والاستبداد إلى عصر الديمقرطية والحرية والمساواة بعد ذاته معهوية جميع الفواحى الرياضية، بارغم من أنها في روجافا فأثنا نعيش حالة مقبولة من الاستقرار السياسي والاقتصادي أسوة بباقي المحافظات السورية.

ـ هل هناك خط في مشاركة خارجية مستقبلًا

ـ نعم هناك حلم، ونعمل ونحضر لمشاركات خارجية منذ تأسيس النادي ولكن الصعود للأعلى يتطلب مجهود وامكانيات وأرصدة ملائمة وتحقيق نتائج مرضية ومدروسة بشكل تدريجي ومنظم للوصول إلى القمة والمحافظة عليه.

ـ كلمة أخيرة للقراء وجماهير نادي برخان الغالي؟

ـ نوعد كل الجماهير إن شاء الله أن تكون عند حسن ظنهم بتقييم الأفضل، كل الشكر لجميع مؤسسات الادارة الذاتية الديمقرطية على دعمها لنا في ظل الظروف الصعبة، وشكر خاص لجميع كواور بوير على اللقاء مع الشباب واظهاره للكادر الفني واللاعبين في نادي برخان وأخيراً شكر شبيبة زرب الاتحاد الديمقرطي التي لم ولن تنصر في دعمنا لتطور النادي نحو الأفضل.

ـ أعلنت هيئة المالية في مقاطعة الجزيرة الثانية على تأكيد التزام اللاعبين بنشاطات النادي باستثناء الظروف القاهرة وتطبيق مبدأ الثواب والعقاب، كما عملنا على عقد اجتماعات دورية للوقوف على عمل الكادر التدريبي في جميع الألعاب المشاركة في جميع البطولات التي تقررها الاتحاد الرياضي بكل الالعاب، ونطمنا جدول لساعات دوري المقاطعة والألقاب التي حصل عليها النادي خلال مسيرته الرياضية.

Gotar R 2

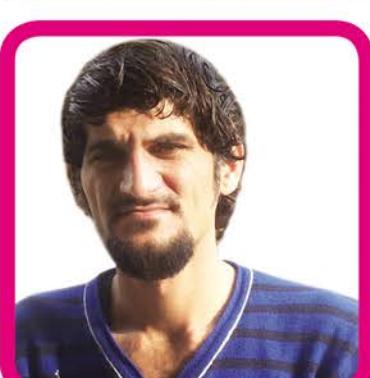
Ciwanê Dêrikê
Bêdengiya Cîhanê

Gotar R 2

Mehabad û Kerkûk...Li
Efrînê Dubare Dibin

Civak R 4

JİYAN Bİ KURDÎ XWEŞTİR E

Bijartî R 5

Helbestine Bijartî
Ezîz Xemcivîn

Dezgeha Bûyer a
Ragîhandinê

Rojname - Radyo - Malper

Birêvebirê Giştî:

Ehmed Bavê Alan

Birêvebirê Cîbicîkar:

Qadir Egîd

Têkiliyên Giştî:

Kewser Reşîd

Birêvebirâ Èzgehê:

Fansa Temo

Birêvebirâ Beşê Erebî:

Havana Mihemed

Birêvebirê Beşê Kurdi:

Ferid Mîtanî

Qamişlo: Ji Encama Teqîna Otombîlekê... 4 Kes Ji Malbatekê Şehîd Bûn

Di êvara 18'ê sibata 2018'ê de, li taxa Xerbî ya bajarê Qamişlo otombîla welatiyekî sivîl pê de peqiya û ji encamê 4 welatiyên sivîl şehîd bûn.

Xudanê otombîlê ku navê wî "Mehmûd Silêman Xelef" e, otombîla xwe ji deverên Helebê kirîbû û hat zanîn ku ew otombîl, bumbebarkirî derbasî bajêr bûye.

Di demekê de ku Mehmûd li gel 3 endamên malbata xwe li otombîlê siwarbûyî bûn, li kolana Aşê Bûzê otombîl peqiya.

Ji aliyê xwe ve Hêzên Asayışa Rojava ragîhand ku aniha kesên tometbar li bal asayışê girtî ne û dê di demeke nêzîk de çawaniya pêkhatina evê teqînê were ragîhandin.

Di wê teqînê de Mehmûd Xelef, Rîma Xelef, Hena Xelef û Yara Deysem şehîd bûn.

Ş.Mehmûd Xelef

Ş.Rîma Xelef

Ş.Hena Xelef

Ş.Yara Deysem

Fermandar û Nivîskarê Kurd Polat Can: Nivîskar Mûmek e Ji Bo Ronîkirina Rêya Civakê...Mûm Nikare Gazindan Bike û Bibêje Ji Ber Ci Ez Dihilim?

Rojnameya Bûyerpressê bi nivîskar û fermandarê Kurd Polat Can re hevpeyvînek pêk anî. Der barê çawani û deshpêka nivîsina xwe de, Polat got: "Min dixwest ku hestêن şervanekî kurd ku di şer de dijî, binivîsim".

Di deshpêka sala 2000'î de, Polat Can li Êrivanê seredana mala Kerepêtê Xaço kiribû. Li ser vê seredana xwe, Polatî dibêje: "Kerepêtê Xaço ji min re got: 'Hûn kurmanc qîmetê dengbêjên xwe nizanîn, hûn qîmetê insanên xwe nizanîn.'".

Di mijara nivîskar û civakê de, Polat Can bi bîr û bawerî ahaftina xwe kir: "Cihê nivîskar û reweşnebîran di nava civakekê de, wekî cihê pêxemberan e" ...R3

Baran Bariya...Erda Cizîrê jî Pesnê Xwe Da

Ji deshpêbûna werzê evê zivîstanê ve û hetanî deshpêka meha sibatê, li seranserî deverên Cizîra Rojavayê Kurdişanê baraneke xurt nebariyabû. Lê di rojêni dawiya sibatê de, êdî baraneke xurt li herêmê bariya û pê re jî hêviyeke mezin ji cotkaran re anî.

Riweknas û pisporê çandiniyê dibêjin ku eger barana vê dawiyê nebariyaya, dê zeviyên bejî yên deverê şîn nehatana.

Hejmara herî mezin ji welatiyên Herêma Cizîrê xudanên zeviyên çandiniyê ne, ji lew re debara wan a sereke girêdayî helbirîna ceh û genim e.

Li gorî amara dezgeh û saziyên çandiniyê, li rûbera Herêma Cizîrê 900.000 hiktar hatiye çandin.

Şaxê Zeytûnê...
Bû Dara Xwînê!

Ibrahim Adem

Berî deshpêkirina êrişâ Tirkîyê li ser Efrînê, Erdogan got ku ew ê artêşa Tirkîyê bişine Efrînê, ji bo rizgarkirina kurd û erekban ji deshîn PYDê û PKKê. Lî artêşa wî û girûpê radikal ên oposiziyona Sûrî bi hev re, tevlî cihêن ołi û şûnwarêñ dîrokî, kurd, erek, jin û zarok kirin armanca balafrî û topêñ xwe... roj bi roj ji diyar dibe ku armanca wê êrişî: Nehîstina kevir li ser kevir e û encamdana guhertineke demografi ye. Lî ji ber çi êrişâ Tirkîyê ya ku bi "Şaxê Zeytûnê" hat binavkirin, bû "Dara Xwînê"?

Heya demeke nêzîk ji gelê kurd -di nav de netewpereşlîn kurdan ji- bi erekben Sûriyeyê re hevsoz bûn û penceraya bihevreviyanê di navbera xwe û wan de vekiribûn; ew ji bi mebeşta bicihkîrîna projeyeke ronak li Sûriyeyê.

Lê beşdarkirina grûpêñ oposiziyona Sûrî li kêleka artêşa Tirkîyê di êrişen ser Efrînê û kurdan de bêyi ku ew çekdarêñ erek û Sûriyeyê hizî bikin ku heya niha ji kurd welatiyên Sûriyeyê ne û bi hev re bi dehêñ sal li gel erekben Sûrî raşî zordarî û binpêkirînen Şamî hatine, her wiha derketina wan parçevîdyoyan ku tê de gef li kurdan dixwarin û digotin: "Kurd beraz in û em ê zilamîn kurdan hemîyan bikujin" .... Edî bi vê yekê rewş guherî.

Ne tenê wisa, lê di dema derbasbûyî de hejmarek ji çekdarêñ rihdirêj û çekhilgir li dora cendekê servaneke kurd ku bêrevaranî li axa xwe û darêñ zeytûnan dikir kom bûbûn û wekî keftaran birçî laşê wê parçe-parçe kirin û digotin: "Ev heyfa me ye, ev tola me ye, ev çarenivîsa bêdînê PKKê ye". Her wiha termê Barînê li ser rê kişîşandin û bang dikirin ku ew ê tevahîya kurdan parçe-parçe bikin. Ev qas bûyer rû dan bêyi ku ew çekdarêñ Sûrî plana Enquerayê binasin ku bi van kiryarêñ xwe Sûriyeyê parçe dike.

Piştî wî dîmenî praniya kurdan behîti ma û hemîyan ji xwe re digot: Em ê çawa di paşerojê de bi van kesan re û di bin siya yek welati de bijîn?

Ne tenê wisa, lê piraniya kurdan li xwe vegeriya û her 7 salêñ derbasbûyî xwendin, ka çawa wan doza rûxandina rejîma Beşar El-Esed kiriye û xwestîne ku li şûna rejîmê, oposizyon bi cih bibe?

Piştî im ku piştî dîmenê wan keftaran li ser laşê "Barîn Kobanê", hemû kurdan bi hev re sipasiya Xwedê kiriye ku ev hovîn çolan negîhiştine deshilata Sûriyeyê. Li cem kurdan jin pîroz û rûmet e û qet laşê "Barîn Kobanê" ji bîn nakin. Ji lew re Tirkîyê li Sûriyeyê "Şaxê Zeytûnê" kir "Dara Xwînê".

Berxwedana serdemê ya ku li Efrînê dibe, berxwedaneka dîrokî-bêmînak e. Dewleta faşîst a Tirk şerê qirkirêni li ser gelê Efrînê bi re ve dibe. Çendî ku li ber çavêñ hemî cîhanê ev êris pêk tê, lê dîsa kes dengê xwe nayîne. Dewleten ku bi şev û roj çera mafêni mirovan û demoqratiyê dikan, ew bi xwe hevalbendêñ vî şerê qirêj in û bi çekêñ wan gelê Efrînê tê kuştin, tê terorkirin.

Jixwe ev dewleten ku dirûşma mafê mirovan û demoqratiyê hildidin, ew in ên mafê mirov û demoqratiyê li cîhanê bin pê dikan. Dewleten çirtik û pûstan in. Ti nixrêñ mirovahiyê li ba wan peyda nabin, bi taybet di siyaseta wan a derive de. Va helwesta wan û karê wan diyar e. İro şerekî hovane, li dîjî zagonê cengan û rîgezêñ navnetewi li ser Efrînê dibe, dewleta Tirk şerê qirkirin û qada şewitandî bi re ve dibe, dixwaze miletêkî ji kokê ve rake û guropê çete û terorîstan li şûna vî gelê kevnar bi cih bike. Ji aliyeke din ve êrişek e li ser

xaka dewleteke endam di "NY" de ye, lê dîsa deng ji demoqratî û mafnasân nayê. Ti dewletan helwêsteke mirovane li dîjî terorîstan re deshîkdar in ji.

Ya tê xweştin em ji li gorî berjewendiyêñ gel û welatê xwe tevbigerin û peymanan çebikin. Em ji iro dikarin siyasetê bikin. Ka em li helwesta van dewleten deshîdîrejiya wan di Sûrî de heye binêrin, tev dijiminê hev ên dîrokî ne, lê ji bo berjewendiyêñ xwe kîmaniyâñ ji hev re dikin û peymanan ji girêdidin. Dijiminâtiya tirk û rûsan vedigere seden salan, her weha ya wan û Îranê ji, lê me dît çawa ew dijiminatîya wan vegeriya doşlaniyê. Dibe ku hin bibêjin ev doştanî tektikî ye, ji bo demekî ye. Raş e, jixwe ti doştanî û ti neyarti heya dawiyê nînin. Her kes berjewendiyêñ xwe dide pêş. Naxwe ji mafê me ye ji em berjewendiyêñ xwe bidin pêş û têkiliyan bi her kesi re çekin. Ji bo vê gerek e sibe tu kes hewqasî xwe neke bazîrganê welatparêziyê, gava rîveberiya Bakur Sûrî ji têkiliyê xwe bi aliyen bibandor di şerê Sûrî û Efrînê re veke.

Berxwedana Serdemê, berxwedana efsaneyî, dê bimîne rûmeta mirovahiyê û malê diroka raşînî. Èrişen dirinde ji dê bimîn rûreşîya cîhana sedsalâ 21'ê û bêdengiya pergalen bêscinc. Heger dewleta terorî Tirkîye, bi teknika Nato ya wêranker û şewitandina gund û bajarêñ Kurdan û koçkirina gelê me serketinê ji xwe re dibîne, ev ne mîranî û qehremânî ye. Ev ne lehengî ye ku bi agir û kîmyabarânê êrişî şervan û sîvîlan dike, hişk û ter dide ber xwe. Ev bêscinci ye, siyaseta pêkarîn û terorî li ser gelekî sîvîl, li ser erda xwe dijî pêk tîne.. ev binkeftina herî mezîn e.

Bêdengiya Cîhanê

Berxwedana Serdemê, berxwedana efsaneyî, dê bimîne rûmeta mirovahiyê û malê diroka raşînî. Èrişen dirinde ji dê bimîn rûreşîya cîhana sedsalâ 21'ê û bêdengiya pergalen bêscinc.

Heger dewleta terorî Tirkîye, bi teknika Nato ya wêranker û şewitandina gund û bajarêñ Kurdan û koçkirina gelê me serketinê ji xwe re dibîne, ev ne mîranî û qehremânî ye. Ev ne lehengî ye ku bi agir û kîmyabarânê êrişî şervan û sîvîlan dike, hişk û ter dide ber xwe. Ev bêscinci ye, siyaseta pêkarîn û terorî li ser gelekî sîvîl, li ser erda xwe dijî pêk tîne.. ev binkeftina herî mezîn e.

Berxwedana li dijî dagirkeryê û pakrewaniya di rîya tekoşînê de rûmeta herî mezîn e û ne kîmanî ye. Çendî ziyan bibe ji, lê dê ji dîrokî re bimîne ku herêmîke piçûk, bi derfetên xwe yên sîvîk beramberî bi dewleta duyem re di Nato de kiriye û xwe nesipartîye. Rûmeta mezîn ev e, û şerma mezîn ji ji dewleten bêdeng û bêhelwest re ev e.

Ciwanê Dêrikê

Serkeftin a berxwedêran e, ya gelê têkoşer e, ya mîletê xwerağir û parêzvan e, binkeftin ji ya wê sîstem û pergala xwînmij û talancer e.

Efrîn bi hemî pîvanan bi ser kekiye. Edî encama vî şerî ci derkeve, serkeftina Efrînê tê de zelal e. Gund, bajar û şûnwarêñ di bin agir û topan de mane û wêran bûne, ji me re dimîn sembol û pîrozî, di her kîlî û her demî de ji me re disitrînin, dixwînin, dibêjin û bêdengiyê dicirînin. Her weha dimîn daxa mirovahiyâ sexte û bêbext, û sîstemê binpêker û bêscinc. Pakrewan û goriyên vê cenga hebûnê ji dimîn rûmet û nixrêñ pîroz di têkoşîna mirovahiyâ dirusî û zindî de.

Berxwedana Serdemê

Despêk

Ev heye 7 sal ku "Şerê Cîhanî yê Sîyemîn" ku berdewamiya "Bîhara Ereban" e, li ser erdînîgariya dewleta Sûrî qewimiye û hêj berdewam e.

Hemû dewleten zilhêz -bi awayekî raşterast an ji neraşterast- di nava şer de beşdar in û li ser sînorê dewleta Sûrî asê ne. Piştî jinavbirina rîexistina DAIŞe, edî qonaxeke nû li ser deshîn kurdan deshî pê bûye.

Hemî hêz berjewendîpereşt in û her yekî ji wan li dor sifreyê kab berdane erdê û çavdêriya hevûdin dikan, ka kî yên pariye mezin bibe..?

Anku şetrenc e.

Helwesta Tirkîyê - Erdogan

"Hinek kurdên bakurê Sûrî rabûne û gefan li me dixwin. Eger YPG û PYD bin, yan ji PKK û DAIŞ bin; lê divêt bêzanîn ku em ê rê û fersendan nedîn wan û em ê li ser serê wan siwar bibin(...)!! "

Di 15.01.2018 de, Serokkomarê tirkan Erdogan derketibû beramberî girseyeke tirkêñ nijadperest û bi van gotinêñ kirêt û dûrî hemû rewîştên zimanê şarîstanî, êris kurdan dikir û gef li Efrînê dixwar.

Ji zû ve ye ku rayedarêñ Tirkîyê li fersendekê digeriyan da ku deshîkeftên kurdên Rojava têk bîdin û nehêlin çu ştatûyeke wan çêbibe. Kefikêñ deshîn xwe bi hev ve disurikandin û geleç caran Erdogan digot: "Em dikarin şevekî ji nişka ve werin!"

Lê vê carê rewş cuda bû, cidi bû... Li ber çavan diyar bû ku edî rîji Tirkîyê re vebûbû ku derbasî Efrînê bibe û ji hêla hin hêzên tarîstanî ve ronahiya kesk hatibû vêxiştin.

Rûsyayê bi deshî xwe re hêzên

xwe ji Efrînê vekişandin û rîjîma Sûrî bêdeng ma.

Deng ji dînyayê û dewleten zilhêz dernediket; NATO, NY û Yekîtiya Ewropayê mîna kîsoyan xwe di qalikêñ xwe de veşartin û bêbertek man.

Binpêkirina zagonê navnetewi, destwerdana di sînorê dewleteke xweser de, kuştina sîvîlîn bêsûc û rûxandina bajarêñ kurdan; dengê van hemîyan nedîçû cîhanê..!

Ji dîlva ku bertekkeke tund li hember Tirkîyê bête rabekirin, Tirkîyê dihat xelatkirin.

Efrînê Ci Bi Tirkan Kiribû?

Efrîna ku yek ji sê Herêmîne Rojavayê Kurdiştanî ye û nêzîki heft salan e wekî giravekî ji hawîrdorê xwe ve dorpeçkîrî ye, tu hêzên tundrew nedikarîbû derbasî nava wê bibe û her timî pêkvejiyana di navbera hemî pêkhateyan de li wê derê li kar bû.

Tirkan bi navê "Sûreta Elfetîh", bi alîkariya hemî tundrewen Sûriyeyê û li jér navê "Şaxê Zeytûnê" êris Efrînê kir û ji raya giştî re tekez kir ku ew ê di nava 3 se'etan de derbasî nava Efrînê bibe.

Lê hesabê wan û sûkê li hev derneket.

Encam

Di çend demjîmîrên pêşîn ên êrişâ Tirkîyê û çeteyen wê de, ew êris li bedena xortêñ canfidâ û dilpola yên wekî: Barîn, Avesta û bi sedan ji şervanêñ din, sekîn û têk çû. Tirkî kete di nava çiraveke bêhempa de.

Tirkan ji bîr kiribû ku mîrxas û jinxasîn Kurd ne ji bo gezeke nan û çend qurûşan şer dikan, lê ji bo paraştina hebûna welatê bav û kalan têdikoşin.

Bi milyonan Kurd daktekin kolanen Ewropayê û alîkariya xwe diyar dikir.

Sersarı, şikeşlin û ezmûna li Kerkükê li bîra gel bû; naxwaze careke din ştûxwar bibe.

Ne 3 demjîmîr, lê nêzîki meh û nîvîkê ye ku dagirkerya Tirkîyê hêj tişteke berbiçav bi deshî nexisitiye û bi deshî naxe ji. Ji kurdan pê ve, Efrîn nabe bermaliya tu kesi. Ji vê yekê zêdetir; eger kurd bixwazin ku bidin ji, lê zilhêzen cîhanê Efrînê nadîn Tirkîyê.

Jixwe eger qada asîmanî ji Tirkîyê re venebûba, dê yek gavî bi pêş ve neçuya û qurbanîyên wê bi deh qatan zêdetir bûna. Eger yekrêziya hêzên kurd û navxweyî pêk were, dê bandoreke din a erêni li berxwedana Efrînê bike.

Berxwedana Efrînê derfetek bû, bo yekrêzîrîn û parçîmkirina lutkeya siyaseta kurdan bi awayekî gelempar. Lê mixabin hetanî anîha keys ji vê derfetê nehatîye inan...

Tenê bi qehremânî û lehengîya jin û mîren Efrînê, dê Efrîn nikarîbe bi ser bikeve. Divê ku hemî hêz û aliyen siyasi nakokiyen xwe bidin aliyekî, û ji hevûdin re palpiş bin. İro ez û sibe tu...

Anîha hêzên rîjîma Sûrî ji derbasî Efrînê bûne û diyar e ku edî rewş ber bi qonaxeke nû ve diye; dê rûdêmîn evê qonaxê, di nêzîkîrîn dem de xuya bibin.

Hêvidar im ku qedera Efrînê, ne mîna ya Kerkük, Xaneqîn û Şengalê be.

Buya'ra ku li Kerkük

Fermandar û Nivîskarê Kurd Polat Can: “Min tenê dikarîbû şervanî bikira, lê min fêm kir ku şervaniya herî mezin ji bo kurdan, hilgirtina PÊNÛSê ye”

Jiyana di nava çiya û xwezaya Kurdistanê de, asoyên afirandin û behremendiyê ji xudanê her pîseyekî re berfirehtir dike. Şervanekî şoreşger, li lutkeya çiyayê Zagrosê, li raserî gelî û newalêñ bisaw û li ber bayê buharê; peyv û bêjeyêñ xweş li hev civandine, da ku bi rewânbehî û bi zimanekî petî hestêñ xwe derbibire.

Polat Can, di 1980’yi de li Kobana Rojavayê Kurdistanê ji dêya xwe bûye. Di destpêka salêñ ciwaniyê de tevlî tevgîra azadîxwaziya Kurdistanê bûye. Polat yek ji damezrinerêñ Yekîneyêñ Parastina Gel e. Ji 2011’ê ve û hetanî iroj, li Rojavayê Kurdistanê dixebite. Hejmarek ji navend û dezgehîn ragihandinê li gel hevgirtineke xwendekaran ava kirine. Nivîskarê şervan Polat Can li pirî deverên Kurdistanê geriyaye û di nava civaka her perçeyekî Kurdistanê de jî jiyya. Bi zimanêñ kurdî, erebî û farîsi dinivîse. Her berhemekî wî, naverokeke cihê vedihewîne; wekî: dengbêjî, helbest, serpêhâtî, pexşan, ziman û hwî...

Sernivîskariya gelek rojname û kovarêñ kurdî kiriye û di gelek rojname û kovaran de jî nivîsiye. Bi reya evê hevpeyvîna ku li Qamişloyê pê re hatiye kirin, bawerî û şiroveyen Polatî bixwîmin.

-Babeta şervanî û nivîskariya te bi hevûdin re, bala mirovan dikişîne. Di atmosfer û seqaya şer de, tu çawa şervanekî nivîskar ji me re pênase dik?

Gelê kurd gelek bûyerên cihêrgen bi serê wî de hatine; çi bûyerên qehremanî û trajedî bin, çi jî bûyerên ku qet hemtayê wan li dunyayê tune ne bin. Lî mixabin edebyat û dîroka gelê kurd herî zêde ji aliyê kesen biyanî ve hatine nivîsin, an jî ji aliyê neyaran ve hatine nivîsin. Ji bo ku em bikarîn dîroka xwe binivîsin, pêwîst e kesê ku evan kêlî û bûyînan dijî, bi xwe binivîse. Ji zaroktiya xwe ve ez di vê baweriyê de me.

Dema ku tevlî şoresê bûm û wekî şervanekî tevgeriyam, gelek bûyer, çîrok, serpêhatî, ken, bilindbûyîn, êş, berxwedan, serkeftin û qehremanî rû dan. Edî min pêwîstî bi wê yekê dît ku tevahîya van tiştîn navborî binivîsim, da ku ji kesen nedîtine re veguhêzim; da bizanî me çi kiriye? Em çawa jiyanî? Gelo şoresen Kurdistanê tenê hilgirtina çekê ye?

Ez bi vî rihe berpirsaryîne nêzîkî mijarê bûm. Min tenê dikarîbû şervanî bikira, lê min fêm kir ku şervaniya herî mezin ji bo kurdan, hilgirtina PÊNÛSê ye.

Min dixwest ku hestêñ şervanekî kurd ku di şer de dijî, binivîsim

-Ta çi astê te kariye dîmenê bûyîn û kîlîyên kîmpeyda zevt bikî û bi xama pêñûsî li ser pelê bi cih bikî?

Ez nikarim bibêjim ta çi astê, lê helbet em wekî kurd di milê nivîski de pir kêm in. Em ne di asta tê xweştin de ne. Ez wekî şoresgerekî kurd ku ji bo azadiya Kurdistanê ev qas sal ji temenê xwe terxan kiriye, ez dibinim ku tişa min di aliyê nivîski de kiriye kêm e û çendî mirov bike, hêj kêm e.

Min dixwest ku hestêñ şervanekî kurd ku di şer de dijî, binivîsim. Dibe ku endamekî civaka kurd bibêje ku hema ev şervan însanekî ku çek hiligirtiye û çûye. Lî tenê ne wilê ye, ev şoreşek e. Şoreş bi xwe jiyanekî tekûz û kamil e. Di şoreşê de: evîn, qehremanî, bêrikirin, êş, cudabûyîn; hezkirina kevir, çem, robar, ax, dar, fêkî, gul û pezkoviyê welat hene.

Dibe ku pirî caran jî pêñûs û lénûsek peyda nedibûn ku meriv fikrekî binivîse.

-Tişa ku nivîskarekî şervan ji yekî sîvîl cuda dike, çi ye?

Cudahiyeke pir mezin tune.

Cudahî ew e ku: Nivîskarek bi reya xeyala xwe dinivîse yan jî guhdar kiriye û dinivîse. Û nivîskarekî ku ew kêlî jiyan kiriye û di kûrahiya hestêñ xwe de hîs kiriye, dinivîse.

Kêliya ku berî tiving biteqe, dema ku tu di nava daristanê Kurdistanê de dimeşî û bêhna axê li pozê te dixe, gava ku tu wan gulên pirring bêhn dîki; ancextu van keliyan bijî, da ku bikarîbi raşî û dîmenên heyî binivîse.

-Di vê şoreş û têkoşînê de şervanî ku bûye xwediyê çevekeke azad, gelo bûye xwediyê pêñûseke azad jî?

Pêñûs bi xwe têrê naked; lê mejî û dilê ku pêñûsê dide xebitandin, ew girîng e. Gelek kes hene ku pêñûsa xwe xişline di xizmeta nokertiya dijmin de, an jî xişline di xizmeta çewisandin û piştafina gelê xwe de.

Divê ku kesê şoreşer bibêje: Em ê bi çek û pêñûsa xwe vê qederê biguherin. Divê ku em mejiyekî biafirin ku jê re bibêjin ev ne qedera te ye ku tu bindest bîmî û neteweyê din ji te mezintir bin. Ev ne qedera te ye ku tu her timî peyayê xelkê bî. Wê hingê ew mejî dikare hem pêñûs, hem jî tivingeke baş bide şixulandin.

Kerepêtê Xaço ji min re got: "Hûn kurmanc qîmetê dengbêjîn xwe nizanîn, hûn qîmetê insanîn xwe nizanîn"

-Te û H.Kerepêtê Xaço hevdîtin û suhbetek bi hev re kiribû. Di wê rûniştina we de, helbet kêmzêde we pelên rabûrî û dîrokê pelandin. Kerepêtê Xaço çi dijot?

Hevdîtina min bi Kerepêtê Xaço re, jiyana min guherand. Ez jî wekî hemî hevdemîn xwe, bêhtir bandora sitranîn modern û nûjen li min bûbû. Mixabin, pir caran ez ji dengbêjîye aciz dibûm; mînak: Ez cûm gundekî min dît ku civatek li sitranîn Baqî Xido guhdar dike. Ez jî aciz bûm û min got: "Ev çi ye hûn lê guhdar dijot! ". Îcar kaleki erek li civatê bû, lê belê zêdetir ji bişl salan di nava kurdan de mabû, ji min re got: "Xwarzê, hûn gêncên kurdan pêwîst e qîmetekî mezin bidin van dengbêjan, eger hûn qîmetê nedîn wan, hûn ê biçin,bihilin". Wê demê min tu wate nedâ gotina wî.

Piştî 10 – 15 salan, di 2002’yi de carekî li Êrivanê bûm û ji min re gotin ku Kerepêtê Xaço heye. Min navê wî bihîstibû, lê min ew nedinasî.

Mamoşteyekî Edebîyatî Ermêni di Zanîngeha Êrivanê de hebû, navê wî Çerkesê Reş bû, mirovîkî pir têr û tijî bû, ji min re got pêwîst e tu Kerepêtê Xaço bibînî. Ez cûm. Maleke wî ya xerabe hebû. Kaleki devlikîn û têkiliya wî geleki xweş bû. Bi zarêñ xwe re bi kurdî diaxivî. Ji min re got: "Hûn kurmanc qîmetê dengbêjîn xwe nizanîn, hûn qîmetê insanîn xwe nizanîn". Piştî suhbetek dirêj, ez ji mala Kerepêt derketim û ez gîham raşîyekî ku Dengbêjîya Kurdi Cîhanek Cuda ye. Her wiha min nas kir ku dengbêjî û sazbendiya kurdî geleki xurt e. Derketina pirtûka min a bi navê "Qulingên Rewanî", ji encama hevdîtina min û Kerepêtê Xaço bû.

- **Ji encama nivîsîma "Qulingên Rewanî", êdî tu gîhayî raz û nepenê dengbêjî û dengbêjîn kurdan. Dengbêjî ku bi deng û hunera xwe ji bo te balkêş e, kî ye?**

Icar di sala 2003’yi de li Bakurê Kurdistanê "Kampanya Navê Kurdi" desh pê bû. Wê demê kurdan jî navê xwe diguhertin û dikirin kurdî. Icar çavkaniya peydakirina navan gerek bû û me jî alîkarî kir. Paşê di 2006’ê de ev pirtûka min çap bû, lê ne bi

Hevpeyvîn: Ferid Mîtanî

bigire xwe?

Na. Tu tişt û tu kesî nikariye şûna dengbêjîyê bigire.

Roleke pir girîng a nivîskariyê di nava kurdan de heye. Belku nivîskarî negîhe aşla dengbêjîyê, lê her yekî ji wan di milekî de roleke xwe liştiye.

- **Der heqê NavNameya te de ku ferhengeke navêñ kurdî ye, hin rexne hene û yek ji wan jî destnîşannekirina zayenda navan e... Ji bo vê yekê tu ci dibêjî?**

Di sala 2000’yi de birîndar bûbûm.

Ez çend mehan li ser pişte mam û

min dema xwe bi nivîsîna ewan

navêñ kurdî dadigirt. Ev pirtûk

wiha hat nivîsîn.

Icar di sala 2003’yi de li Bakurê Kurdistanê "Kampanya Navê Kurdi" desh pê bû. Wê demê kurdan jî navê xwe diguhertin û dikirin kurdî. Icar çavkaniya peydakirina navan gerek bû û me jî alîkarî kir. Paşê di 2006’ê de ev pirtûka min çap bû, lê ne bi

- **Ev çend sal in ku tu ji civata rewşenbir û nivîskarîn Rojavayê Kurdistanê nêzikî i. Dengê behane, gîfî û gazindan ji nava vê civatê bilind tê bîhîstîn. Ji bo nivîskarekî, tu ve yekê çawa dibînî?**

Li gorî min cihê nivîskar û rewşenbiran di nava civakekê de, wekî cihê pêxemberan e. Rewşenbir an jî nivîskar, dibin wekî mûm û findan û réya neteweyê xwe ronak dikan. Ji navê xwe jî diyar e; anku wekî mûmekê ye û da ku civaka wî bîkaribe di rîyeke ronî de bi rê ve biçe, ew jî dibile.

Mûm nikare gazindan bike û

Roman û kurteçiroka kurdî li nava kurdîn Sovyetê li pêş ket

- **Ji serdema "Kovara Haware" ve û hetanî wekî aniha, pirî nivîskarîn kurd ji helbestê dest pê dikan û êdî di nivîskariya xwe de ji bili helbestê tiştekî din nanivîsîn. Sedemîn vê yekê çi ne û tu çawa vî dîmenî dinirxîn?**

Helbet ev kêmâsi ye. Gelek caran dibejin "nivîskarîn kurd", lê ez dibejim "helbestvan kurd". Helbest tiştekî xweş e, lê hêsan e. Ji aliyekî din ve jî kurdîn Rojava bi ereban bandor bûne; ered qehremanen axaftinê ne û tê de pir zîrek in.

Roman û kurteçiroka kurdî li nava kurdîn Sovyetê li pêş ket. Kurdîn û wêjavanî ne tenê di helbestê de ne, helbest tenê beşekî wêjeyê ye.

Gelek ciwanîn Rojava hene, evîn û hezkirinekî dijin, diwanekî helbestan çap dikan û çawa ku dizewicin û dikevin nava raşîya jiyanê, êdî dest ji nivîsîn berdin. Ev ne nivîskarî ye, ev bayek bû li serî wî xiş û hew. Nivîskarî berdewamî ye.

- **Eger li pêşber te, çek û pêñûs bêne danîn, tu yê kîjanê hilbijerî?**

Yeke tenê nabe, min tu caran xwe nekiyîne di navbera du bijardeyan de.

Gelek kesan ev yek da pêşya min, lê min nivîskarî û şervaniya xwe bi hev re dikir.

Ez nivîskarekî şoreşer im. Belku çek heta hetayê nebe, lê dê nivîskarî her timî hebe.

- **Qehremanê te kî ye?**

Qehremanê min ew kes e yê ku di demekî de ku hêvî qet tune bû, her kesî digot êdî her tişt çû, lê ew kes derket û got "ez û tiştekî ji bo vî gelî bikim"; qehremanê min ew e. Qehremanê min ew e yê ku di demekî de hêvî tune be, gotiye ez hemê.

- **Gotina herî xweş?**

Eger hêvî hebe, her tişt dibe.

- **Gotina herî ne xweş?**

Ez nizanim. Ez nikarim. Ez naxwazim.

- **Hevpeyvîna me qediya. Sipasiya cebahe te dikim ji bo dana evê derfetê...**

Em sipasiya we dikan ku bi réya rojnameya we me karibû beşekî biçuk ji axaftinê xwe bigihînin miletê xwe. Her timî li ser şopa evê rastiyê bin, her timî gelê me ronî bikin.

awayekî ferhengzanî.

Di babeta zayenda navan de jî, hin nav hene li cihinan ji bo keçan, li cihine din jî bo kur'an tên bikaranîn. Ji lew re me biryâr da ku em di pirtûkê de zayendê nenivîsin. Bila her kes li gorî muzîka ewî navî û li gorî zewqa xwe ji hev cuda bike.

- **Ji wan 6800 navan, herî zêde kîfa te ji kîjan navî re hat?**

Gelek navêñ xweş tê de hene û yên kîfa min ji wan re tê, navêñ wekî: Barîn, Berfin, Zîn, Rabûn, Nûbihar û Şeyda ne...

Cihê nivîskar û rewşenbiran di nava civakekê de, wekî cihê pêxemberan e.

bibêje ji ber çi ez dihilim? Jixwe erk û peywîra mûmî ew e ku bîhile û ronakbûnê çêbike. Eger ez neşewitîm û tu neşewitî, kî yê réya me ronî bike?

Rast e guhdana bi rewşenbiran kurd ne di aşla ku tê xweştin de ye û ev cihê rexneyê ye, lê gerek e li bendî vê jî nemîn. Wezîfeya nivîskar ne ku gazindan bike, wezîfeya wî ew e ku eşen heyî bi rengeki wêjeyî û fîmkirî bîne ziman û jê re careyan bîne.

- **Ji wan 6800 navan, herî zêde kîfa te ji kîjan navî re hat?**

Gelek navêñ xweş tê de hene û yên kîfa min ji wan re tê, navêñ wekî: Barîn, Berfin, Zîn, Rabûn, Nûbihar û Şeyda ne...

Yê ku divê gazindan bike, miletê kurd e. Çima nivîskarekî kurd ê cihanî iro tune? Çima Ehmedekî Xanî di roja iroj de derneketiye?

Cihê nivîskar û rewşenbiran di nava civakekê de, wekî cihê pêxemberan e.

Cihê nivîskar û rewşenbiran di nava civakekê de, wekî cihê pêxemberan e.

Jiyan Bi Kurdî Xwestir e

Sero Dalin

Wek ku tê zanîn, muzîk zimanê cîhanî yê yekem e. Di muzîkê de tu dikarî pareke mezin ji çand û kelepûra civakekê bibîn û di strand civakekê de astra têghiştin û pêşketina wî mîletî xwe dide pêş. Jixwe di dema dawî de muzîk bi serê xwe wek ku derman ketiye di nava lîsteyâ dermanan de; li nexwesxaneyan ji bo kesen ku derûniwan nebaş be tê bikaranîn. Anglo muzîka nerm û nazik û ya ku rîmta wê bi kut-kuta dil re be, aramîyê dide yê guhdarvan.

Ev tê wê wateyê ku zarok ji wek mezinan heman sûdê ji muzîkê digirin. Aflatonê filozof di gelek nivîsên xwe de girîngiya muzîkê di jiyanan zarakan de diyar dike. Anglo muzîk di avakirina mîjîyê zarakan de dibe alîkar û her wiha sitran nahêle ku tu xwe ji bîr bikî.

Her kes dizane ku muzîk û sitrana kurdî li hember planê dagirkirêna axa me kurdan ta radeyeke gelekî mezin zimanê me ji windabûnê paraştiye, ne tenê paraşt, lê belê pêşxiştin ji ji xwe re kirîye bar.

Em kurd li her çar parçeyên Kurdiştanê, hebûna me bi serê xwe ji dagirkiran re armanc e, ji bilî vê yekê ji, sitrana kurdî hat wergerandin û muzîka wê ji pê re hat dizin. Anîha ew sitran û muzîka wê nema kurdî ye, estromentê me ji xwe re kirin kevneşopî û kelepûr.

Li vir, astra jixwehezkirinê li cem kurdan gerek xwe bide pêş; kurd wek civakeke bindest, çawa dikare xwe bi sitrân xwe ava bike û xwe bi civaka cîhanî bide naşin?

Kurdan ku li derveyî welat û dûrî civaka xwe dijîn û ji ber ku dixwazin bi derdorê re têkildar bin; zimanê xwe di ser guhêñ xwe re diavêjin. Bi hêsanî tu yê pêrgî kurdekkî ku nizane bi kurdî baxive bibî û di heman demê de çend sitrân kurdî ezber kirine. Ev ew kes e yê ku bi mebesla kar û xwendinê dûrî mala xwe dikeve û bê hemdî xwe dikeve bin bandora zimanê biyan, angô ne yê dayîkê.

Li vir sitran girîngiya xwe dide pêş û ev yek di serî de barê saziyên ku civakê bi rê ve dibin e.

Lê gerek e her malbateke kurd rol û bandora helbest û sitrana kurdî bîne ber çavan.

Sitran bi serê xwe şoreş û berxwedana li hember dagikeriya ku li zimanê me dihat û tê kirin e.

Dibêjin ku Pêxemberê Xwedê "Suleyman" gazi teyrê baz kir û jê xwest ku cihê herî xweş li ser rûyê erdê bibîne, da ku koçî ewî warî bikin û lê bijîn.

Teyrê baz firek da xwe û ber bi lêgerfîna xwe ya li hawîrdorê dunyayê ve tûj ajot. Rojek, du roj, sê roj derbas bûn, teyrê baz bi kêt û şahî vegeeria bal pêxemberê Xwedê û jê re got:

- Ez benî fermo em herin buhişta Xwedê ya li ser rûkê erdê. Pêxember Suleyman bi rê ket...

Giha cihekî wekî gelek cihênu berî anîha lê jiyabû; tenê goleke avê û çend darên şin hebûn.

Pêxember li teyrê baz zivirî û got:

- Gelo ev e bihişa ku te digot?

Baz lê vegerand:

- Belê ez benî ! Dibe ku cihine din ji vir xwestir hebin, lê li nik min ev war buhişa dunyayê ye. Ev e cihê ku ez lê ji dayîk bû me!

***
Mebesta min ji vê serpêhatiya jorîn ew e ku em wekî kurdîn Rojavayê Kurdiştanê hinekî li xwe vegeerin û têkiliya di navbera milet û welatan de nas bikin. Kurdiştanâ ku bi buhişa dunyayê tête nasîn, kurdek nîne

ku hêj pesnê bedewiya wê nedaye.

Seydayê Cegerxwin bi xwe ji gotiye:

"Welatê min buhişt e kaniya zêr Bekê şer tê de birçi ne gur in tê Kurên Guhderz û Ruştem lê perîşan

Di bin deslê neyaran têne ber kêt"

Mixabin, kesen ku evîna evî welatî bi raşî kirine di dilen xwe de ku ev evîn bûye parçeyek ji canê wan, kêm in.

Der barê koçkirina ji welêt, her yek ji me dikare gelek sedeman bîne zimên û gazindên xwe bike. Lî em tev dizanin ku piraniya wan sedeman ne raşt in û nabin egera deslberdana ji welêt. Nemaze di demekê de ku welatê me bi hewcîyî hebûna me ye, pêwîştiya wî bi zend û benden qîz û lawen evîndar û canfida heye.

Bê guman, şerê ku bi ser Rojavayê Kurdiştanê de hatiye şerekî pir dijwar e. Her wiha evî şerî gelek kirîzên aborî û ewlehî ji bi xwe re anîn.

Lê me qet nebihiştiye û ne ji dîtiye ku di van çend salen şoreşê de hin ji nêza mirine yan ji berî

roja xwe hatine kuştin.

Ji beriya demekê min amadekariyê xwe dikirin ku bîçim Efrînê da ku li meşekê amade bibim .Diyar e ku di van kîliyan de, Efrînê serkêsiya berxwedana serdemê dike. Çawa ku malbata min pê agahdar bû ku ez ê biçim Efrînê, bawer bikin tenê cenaze-yek ji mala me kêm bû.

Min ji wekî raştan, qewêtîyê xwe ji nivîsîn.

Xwişka min li Başûr li ser min digirî. Birayen min bi réya WhatsApp name û deng dihinartîn: "Qurban, heyran, ji bo Xwedê, ji bo pêxember... tu neçî". Lî ez çûm.

Gelo kanî welatparêzî?

Gelo kanî imana bi Xwedê?

Welatparêzî ew e ku tu can, mal û zarokên xwe bi gorî welatê xwe bikî.

Ev welatê ku di firehiyê de ava xwe, nanê xwe, gul û kukilkên xwe bê minet û bi kêt û eşq diyarî me dikirin, em ê çawa di tengahiyê de jê biqerin û ew birîndar e?

Ma ez ji wan servanan çetir im? Na.

Ma ew servan bêxwedî ne? Na.

Ma kesê ku canê xwe dike gorî welatê xwe, din e? Na.

Nuhman Eli

Cudahiya wan ji min ew e ku ew welatparêz in, lê ez na.

Li aliye kî din, baweriya bi Xwedê ew e ku tu bizanibî yê rî dide ew e

- Xwedê û yê dibe ji ew e.

Cegerxwin careke din dibêje:

"Ne pêxember

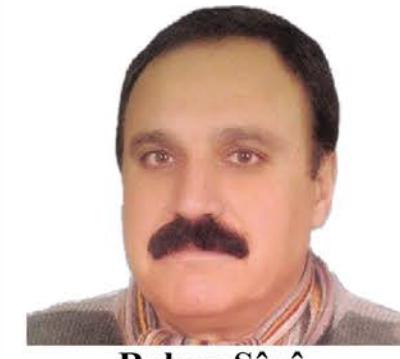
Ne réber

Negihan doza xwe

Bê şer"

Lewra divê em kara xwe ji mirinê re bikin, lê jê netirsin, ji ber ku jiyan û mirin ji karfîna Xwedan e. Lê em tu carî dara hêviyan nabirin. Ev dar dê her û her şin bimîne û saxen wê dê ji hêlinan miş bin, li benda teyrîn kurdî yên baz bin ku vegeerin û li ezmanê welatê xwe bi azadî bifirin; bêyi ku tu kes karibe wan basko bike yan ji bîne xwar.

Napoleon: Têkçûn Ji Vir Dest Pê Dike

Rakan Şexê

Piştî ku Napoleon Ewropa kontrol kir, biryara dagirkirina Rûsyayê da. Dema ku Napoleon ber bi Rûsyayê ve diçû di gelek bajar û gundê Ewropayê re derbas bû. Li wan gund û bajaran milet ji malen xwe derdiket, da ku bi dizî li karwanê Napoleonê Mezin temaşe bike. Dema Napoleon derbasî xaka Rûsyayê bû, raşî cotkarekî Rûsi hat ku dasik di deslê wî de bû, û bi çalakî û bê westan paleya xwe dikir. Karwanê Napoleon qet bala wî cotkari nekişand.

Napoleon ji pasvan û fermandarê artêşa xwe re got:

- Ma hûn vî cotkarê rûsi yê kofî dibînî? Li karwanê min temaşe nake! Her wiha got:

- We dî çawa keçen Ewropayê bi hewes ji odayen xwe yên razanê derdiketin û li pêşîya malen xwe radiweşîyan ji bo ku li karwanê min temaşe bikin..? Napoleon karwan raweştan û got:

- Vî cotkarî werînîn bal min. Cotkar deslîgirêdayî jê re anîn. Napoleon got:

- Tu çima paleya xwe ranaweshînî û li karwanê min temaşe nakî? Cotkar got:

- Ma min ci ji te û karwanê te ye, xemxwariya pêşîn li ba min xaka min e. Napoleon got:

- Ma tu nizanî ez kî me?

Cotkar got:

- Tu ci kes bî li ba min ne girîng e.

Napoleon got:

- Divê tu bizanibî ku ez ê welatê te dagir bikim.

Cotkar lê vegerand:

- Tu dagirkerekî çepel û bêrûmet î. Tu qet nikarî welatê min dagir bikî.

Napoleon got:

- Divê tu navê min bi xwe re hilgirî, da ku ez her dem li bîra te bim...

Ü ji leşkerê xwe re got:

- Navê min bi sîxekî sorkirî li ser deslê wî binivîsin!

Piştî wê kiryarê, cotkarê rûsi dasa xwe hilda û li deslê daxdayî xişt.

Ew deslî birrî û avêt nav leşker û efserên wî, û got:

- Ji te re navê xwe bi xwe re bibe. Şerm e ji min re ku ez navê êriskekerekî bêrûmet î weke te hilgirim.

Napoleon li kesen derdora xwe nihîrî û ew peyva xwe ya navdar got." Têkçûn ji vir deslî pê dike". Bi raşî ji artêşa Napoleon li Rûsyayê, raşî têkşikandineke mezin hat.

Em jî dibêjin: Mirovê ku bi xaka xwe ve girêdayî be û jê hez bike, bê guman simbilê serkeftinê diçîne û tu carî nakeve.

Parêzera Hebûnê

Kewna hezarên salan, paytexta hêvî û xwestekên bendewar, iro bi tîrêja roja pîroz xemilandî ye. Wekî find û çiraya şevîn tarî, riya tiyên zanîn û wêjeyê ronî dike. Wargeha omîdan; Zanîngeha Rojavayê.

Bi zordeşî û sitema qedexekînâ zimanê dayîkî, mirov korê robinîro ye, hebûn û heslîn jiyîn jê têr birîn; vexwarina ji kaniya Cizîrî, Feqe, Xanî, Herîrî û CegerXwînan radiweşte, baran jî ji barîna dilopên bişkevandî radiweşte û hebûn bênasname dike.

Xwînkâr û mijokên gencîneya wêjeyê, bi salen ku nayen hejmartin em jê bêpar dihiştin, ji xwe re dikirin saman û ji xwedanen wê yên resen didizîn; navê xwe tê de digitin, dikirin a xwe û belav dikirin. Li ber çavên me, talan û wêran dikirin û em bi gotinê hingivîn dixapandin. Jibîrkirina wê bi me, ji xwe re kiribûn armanc, ji tehlkirina wê li ber çavên me tezez bûbûn.

Bi rijîna xwîna pak, avakirina nifşen pêşerojê dest pê kir. Zimanê zîmkâkî li bexce, kolan û dibistanan hat axivîn, li ber deriyê zimanê zîndî, serî ra kir û doza derbasbûnê kir. Weke malâji binî ve bê avakirin, kar û xebateke bêhempa û bîlez û bez hate meşandin. Di bin sirûda "Ey Reqîb" de soza nûvejinê hate dayîn û pirpirikên rengîn, nîşanên serkeftinê bilind kirin.

Li ber dengê daholên ceng û şoreşê, bîryara vekirina seraya perwerdeyê hate ragîhandin. Eşdarîn vî derdî mîzgîniya vê nûvejî dan, Osman Sebîr û Celaldet Bedirxan di gora xwe de bi şanazî, aram û piştarş xwe spartîn xewa sermedî. Va ye xewna wan pêk tê û pêpelûka yekem derbas kir.

Xemxwerên vî zimanî bi karwanê bêraweşîn tomarkirina xwe dan deslîpêkirin. Ew roj hat û xwendina qonaxa yekemî dest pê kir. Qelem û deftera ji bo nîvîsîna tipen zîrîn bi meraq û dilxweşî amade bûn, hînkirina nifşekî azad û welat-

Weke mirov li tiştekî xwe yê windayî bigere, weha li me hatibû. Xewa şevan li me nebû, me bawer nedikir kengî roj here ava ku em careke din berê xwe bidin seraya hêviyîn xwe, bi çêja jîna nû û zelal his bikin, çawa xwe di ziravî û hûrgiliyîn wê de kûr bikin û ji ava kaniya ku naçike têr vexwin.

Hevaltî xeleka windayî tekûz dike, neynika jiyana raşt bi me dide nasîn, li wir ev xeleka windayî tê dîtin. Li wir pîrs û bersivîn deslîpêka gerdûnê peyda dibin. Xwenasîn li wir dest pê dike.

Zimanê windayî û mûma vemirî li wir jîndar dibin, pûtedana bi rîzgarkera gelan li wir tê kirin.

Di nav pelên pirtûkên bi vî zimanê pîroz de, zengînbûna wî xweş dixuya, dizên razen hebûna me têr kifşkirin û dîlana têkiliyîn rasteqin li wir germ dike.

Wane li pay waneyê, xurtbûna me li ber çavan diyar dike, bi mamoşteyê perwerdekar, hînkirina nifşekî azad û welat-

hez misoger dike. Bi vê gotinê,

vîna dewamiya me her roj xurtir dike. Vejandina zimanê piştgûhkirî li Zanîngaha

me xwe dide der. Di dema berveçûyîna ewrê reş û tarî bi ser vî zimanî de, Zanîngaha

Helbestine Bijartî... Ezîz Xemcivîn

Amûdê...

Strîzerkê,
 Guhdarê banga evîna te me...
 Isamyîl dîn û Heyindroyê te
 keleha can min ava kirene...
 Ez ê bi axa te deshtimê Kurde-
 wariya xwe bigirim.
 Tu azad çebûyî,
 Tu azad î,
 Tu dê her û her azad bimînî...

Neviya Rojê..

Strana Henaseyên min..
 Bi awirêñ azadiyê
 Bêtir xaka dilê min nîgar bike..
 Bendewar im,
 Ta ko Deslê te
 Ala evîna me li Çiyayê
 Kurdiştanê bilind bike..

Yara Gulgulî

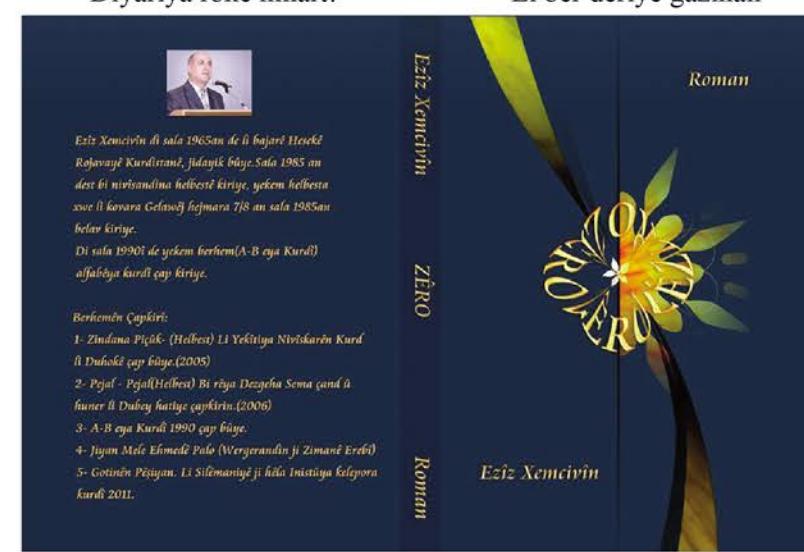
Silava Sibehê Efrînê
 Çavan veke û bide mizgînê
 Serkeftin bo te neke şinê
 Di dilê me de yî evînê..
 Silav li mîletê têkoşer
 Şervanên mîrxas û şoreşer
 Roja azadiyê misoger
 Tenê ew dermanê birînê
 Kurdaخê Buhişa zemînê
 Çiyayê Kurmênc hîmê jînê
 Çi dijmin û çeteyên xwînê
 Kes nikare te bihejinê
 Bûka Rojava va xemili
 Buhar tê diçin derd û gîlî
 Gulistanâ çûk û bilbil û
 Te hez dikim Yara Gulgulî

Ey leheng

Gava heyvê
 Xwe sipart lehengiya te,
 Peyvîn te
 Bi kenê şevê re vêketin...
 Gotin: Ey Ahoramezda
 Yezdanê hêzê
 Biçînî tu tovê
 Şin tê bi deslê te şin tê...
 Ü niha tu dê yî
 Tu bav î...
 Ey sermeyandarê mezin
 Cihan li ber te bûye pêték
 Xurîst ava bûye
 Qonax bi qonax xwe sipartiyê
 ser kopalê te...
 Ey jîn,
 Ey hîn,
 Ü ey evîn
 Germ û serme
 Darê xwe li ber te şikandine!
 Tîrsa qels
 Newêrekiya gavan
 Nikarin berê xwe
 Bidin çiyayê te;
 Ey çiya
 Ey hêz
 Ey birûska peyvê
 Navûnîşana te li meydanê
 kîferatê e.
 Deşlek bi gurz e,
 Deşlek bi kuling e
 Ü her destarê dilan
 Sawa te dihêre!
 Çelengiya te
 Mêrxasî
 Hevrikê ba û bahozê
 Li panava asîmîn stûnek li dar
 e.
 Rojhîlat û Rojava
 Te dan ser her du qiloçen xwe...
 Ey mîj û buhirî
 Ey niha
 Ey paşeroj
 Gulav ji banga te bariya û belav
 bû!
 Hevîrê jînê
 Di koda çavêne te de tirş bû...
 Li ser kela dilê te, bû nan!
 Ey nan
 Ey agir
 Ey mîrkûjê pezkovî;
 Ew pezkoviye ronîkû!

Awazê di jana birîndar de

kelandî,
 û lehiya bêriyên evîndar...
 Ey çîlka lezgîn
 Ey jînxwaz
 Bi armanca serketinê
 Berê te wa li hêkê ronî bû.
 Dara te ber girt,
 Doza te zelal bû,
 Te kember li pêkenînê pêçand!
 Ji denê jînê
 Meya serbestiyê te fir kir.
 Bawerî, mujde, her bawerî.
 Nama te ey mirov,
 Nama pîroz
 Diyariya rôkê hinart!
 Diyariya rôkê hinart!
 Diyariya rôkê hinart!

Hinart.. hinart... hinart

Hevala Min

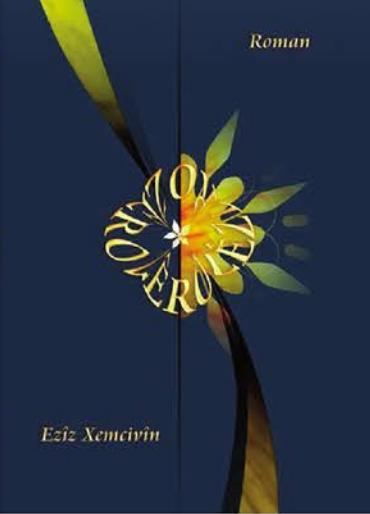
Li bende berbangê,
 Roniya sozû û nerîna peymanê
 Hevalê ... hevalê ...
 Kengî ew dara
 Ko em civandin
 Wê qîrîn bike stranê?
 Bayê hênik
 Çarîka bûkaniyê
 Ji ser riwê te rakê?
 Ü heyva çarde şevî
 Hêlinâ me li sîwana xwe ava
 bike?
 Hevalê ... hevalê ...
 Kengî
 Li fala fincanê
 Zar û zêc bêne dîtin?
 Ü şevîna laleshê
 Pereşîna "feqîr û evdalê"
 Bihêre
 Evîn û kela germ
 Li dilê buhişte!
 Çem û çem
 Fîrishtê bidin me...
 Ü sawîrê hezkirinê
 Li ser gulên evîndar,
 Li buhara em
 Lê bûn dosl û yar
 Asîmanekî vegirê,
 Hevalê ...
 Hevalê ...
 Kengî
 Kew wê hev nekin dehfê?
 Bira ji bira kînê neke
 Ü li hev bikin silavê ?
 Ji wan daren cuda
 Şaxêن"Siyamend û Xecê"
 Bibîşkîvin?
 Ü tev li hev bibin
 Li pizanê yek malzarokê!
 Mêrg û çîmen
 Li ser dengê me ges bibin,
 Edî nêçîrvan nema ditîrsin
 Pezkovî û xezalê
 Hevalê ...hevalê?

Hetavê

Li ser tîrêjên te,
 Ez banga xwe dişnim.
 Bi awirêñ te
 Nimêja xwe bi cî tînim.
 Hetav e li ser dilê min
 Li ser canê min
 Kaniyên ko kenê te dîtin,
 Gerek nemîçiqin!

Ew deslê ko deslê te girtin,

Gerek li ser serê şeran neveci-
 niqin!
 Evîna me di "kulik*" de ye.
 Herdem hêvî di malzarako
 hêviyê de ye.
 Hetavê,
 Dema em bi hev re bin
 Bê pîvan e,
 Şev e,
 Yan roj e
 Bê pê û gav e?
 Pêvajoka evîna me,
 Bi bîhna pûngê desl pê kir.
 Di gulzaran de xwedî bû,
 Ü xwe bi "mehra filan*" girêda!
 Hetavê
 Li ber deriyê gazinan

Metalan neke!

Meger ji ezmanê bihriyan
 Rondik dîbarin
 Ü herdem xunav
 Li ser dêmengulê dilûse.
 Bi şev û roj,
 Em li bîra hev in,
 Ü ramânem me
 Tu car cotê xwe bernadin.

Tunel

Dengê wê
 Bi sîmfoniya
 Dengê Arifê Cezîrî re harmonî
 dibe.
 Silava rojê
 Bi tayên tîrêjân re
 Gurzan tînin holê
 Li ser sêla dilê xwe nanekî
 dipêje.
 Navekî, şehekî û çavekî
 Ji wan pêlîn rewrekê re
 Qeyikê li razîn ronyî
 Li tabloyeke ciwan nexşîn
 dike...
 Lava xaka tî.
 Ji baran
 Hêşran dibarîne...
 Bigîrî baranê bigîrî
 Nimêja derwêşan
 Berzûrî kaniya çavan e;
 Pîvongê ji bin girê bêjeyan
 hildike...
 Deslîrî behîfînê
 Li ber çira şevan dîgerîne...
 Li newalîn hevokan
 Bi şîş û xişa Xocean nikildanê
 dike...
 Li bin hemû tilmîn axa sar
 Xewnen gorê komel tarûmar
 dike...
 Li bin berfa peyvan diveşere..
 Ev ci helwest e, ci mebeş e
 Tu bûyî rûrê û tu bûyî newêrek
 Şeva kirîştî
 Te nîvîja bêhêvî dikir...
 Te xweliya asîmanê bê ber û pal
 Bi ser çira şermîn de werdikir...
 Weyla li te dunayê
 Ji şima û qîşûfê zertir
 Tu tinazên xwe zerikî dikî.
 Ji rewanê firyayî bêtir
 Ji fîristan zûtir
 Ü ji bîhna bayî nûtrir
 Tu bîhna rewan û
 Tu dilê fîristan û
 Ü tu xencer û pêla bayî...
 Tu jî gunehêن çavan giran dikî

Ji sûra kovanê

Liben kenê jêhatî berhev dikî...
 Va bi bîhna Zeyzefûnan,
 Tu mukur hatî...
 Bi bîhna Endeko
 Tu li min ewle bûyî
 Ü bi Kovika axînî
 Silavê Pilo-pilo
 Li ser serê tayê Gelale
 Pelikên jîndayî diyar dikî...
 Ez jî li te mukur têm
 Paçekî spî şîstra dayika min e.
 Buhara keçînî paraşta peyva
 min e...
 Bi çemê şahiya min
 Tirêna dilîrî û hogiriyê dime-
 şe...
 Ji bo te dilê min li ser têfîkan
 dikene...
 Carekê hêviyâ pencera dîl û dîn
 zîndî kir.

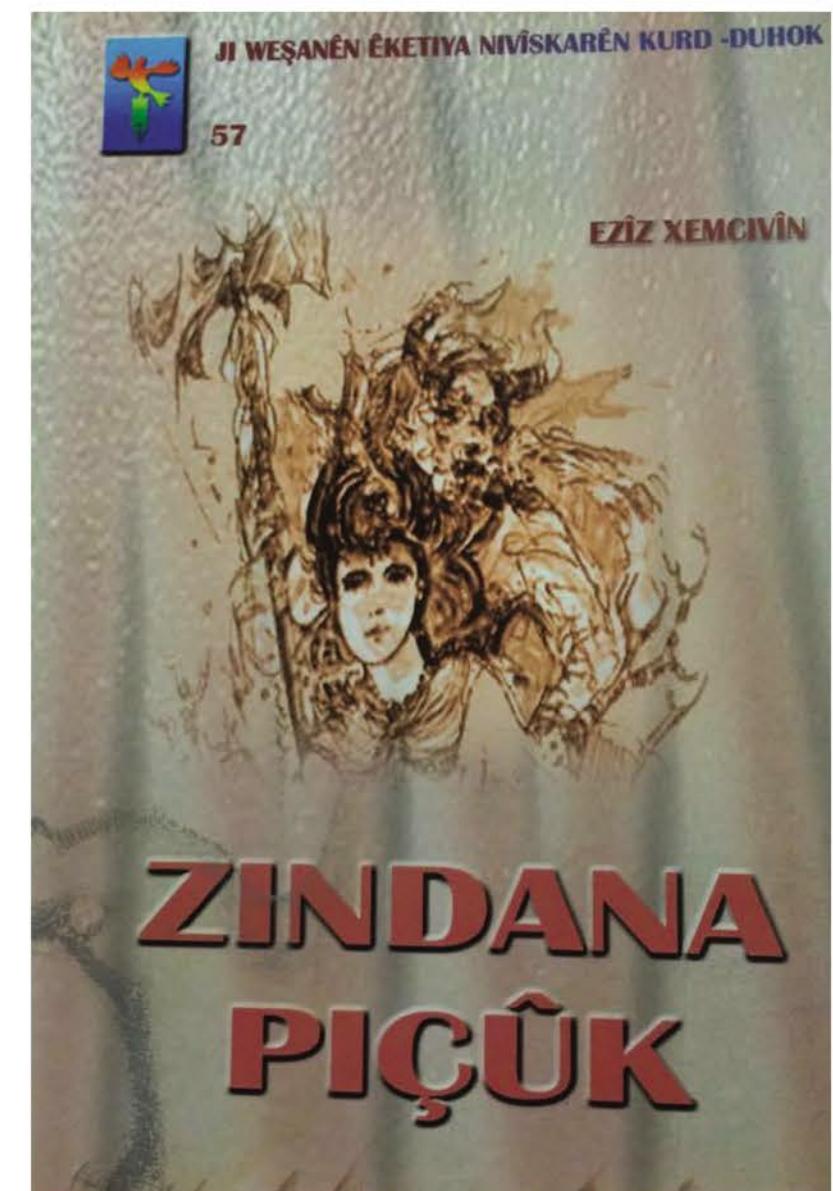
Dîmena sisirkê
 Li ser rûyê şevîstana kal
 Şevên tofanan mukurvanê
 pêçekîn mendan,
 Li ber fîrtona (Tisonamî)*
 Giryan şahiya derbider,
 Wel tabloya "Gornika"
 Li ber periya "Pikaso"
 Li bin kenê poftina "Nazîyan"
 dikele!
 Weke durvê te
 Murala jiyyê gulekê,
 Erê-na ya ken û girî bi hev re
 cot dike...
 "Davînî" zû ji bersivê
 "Monaliza" reviya
 Ez bi ez re gêj kir;
 Tu bi tu re nakokî, navbîl
 Ü bayê her alî li hevûdu xist.
 Ne tirş û şor, tekez pûc û xav û
 kelê kir...
 Erê ez xerîb im; kor im
 Lî ji pîrsa çavên te min xwe ava
 kir...
 Ji sîtava pîr ling ji xêza terpîlinê
 derbûn...
 Hela li wan sozan binêrim,
 Çawa dê ji qulêñ dîwaran der
 bibin?

An ji tabloya xwekujînê çawa
 direvin?
 Te kenê hinara tirş li bin
 tepiskê
 Hejmara rojên dijwar pîjîqand.
 Sîstem tevîlihev bû
 Sînaryoya dubarekîrî
 Ta bi bîhinê sport çikand...
 Te kîlîn sînorêñ bê tirazî daçı-
 kandin.
 Te "kefeneñ" çavşor
 Li ser tîlmîn tîxûban bi deslê
 Izrayîlan livandin...
 Ji te bîr û bawerî peye û keye
 Te ew hêlîndin,
 Dawiya tunelê,
 Tarî ji zelalîyê di-ingire!
 Sînaryo ya dubarekîrî
 Hilmekê ji te disliné,
 Deşlê qelew omîda nerînê nikâ-
 re bitevizîne!
 Hêla pîra rîzê li bahoza qerwelê
 şîkeslî.
 Edî li ser banê deshpelinê
 Şeşrenga xwe danî...
 Cil û berg ji ber serma diyalokê
 dipoşîne.
 Dil bi paçêñ aramê li dawiya
 tunela tarî
 Ji zelalîyê her di-ingire.
 Lî ci bikim tunel bi dawî nabe?

Dûrî

Ez dûr im û tu jî dûr û
 Me warê xwe berdaye!
 Canê min bû êzing
 Dilê te bû agir
 Bi xwîna min re geriya
 Ü rewanê te di ûjdânê min de
 meya ye!
 Pîlén evîna te
 Ez li ber çûm
 Wek gawiran ji gemiya "Nûh"
 dûr kirime!*
 Hey cûdi
 Li bextê te me
 Li kohê pêşîren xwe
 Ji taloka yezdanan min
 biparêze!
 Min divê bi wê gerdenê şâ
 bibim.
 Bi bêhna sosinîn welatê xwe
 şîyar bibim!
 Min divê ji gewriya kaniya te
 Bi serbesî firek av vexum!

Nîvîkar Ezîz Xemcivîn di sala 1965'ê de li bajarê
Hisiçayê ji dayîk bûye. Di 1985'ê de **Peymangeha**
Elektrîkê qedandiye.
 Di sala 1982'ye de, êdî Ezîz Xemcivîn dest bi nîvîsîna bi
 zimanê kurdî kiriye û di 1990'î de yekem berhemâ xwe
 bi navê "A-B eya Kurdî" çap kiriye.
 Ezîz Xemcivîn tenê di qada helbestê de nemaye, lê belê
 pirî celebên wêjeyî yênek: roman, rexne, werger, da-
 nehev û serpêhatî nîvîsîne.
 Li Rojavayê Kurdistanê, di nava civata rewşenbîr û
 nîvîskaran de bi gelek çalakiyên çandî rabûye û ji bo
 geşkirin û vejînkirina zimanê kurdî, berdewam xebiti-
 ye.
 Anîha li Başûrê Kurdistanê dijî û 11 berhemê wî yê
 destexet, ji bo çapkirinê amade ne.

Dizanim tu jî weke min i
 Nerîna te li mîzgîniya nama min
 i,
 De were...
 De were...
 De were...
 Va ez jî bi ber te ve têm
 Kengî em ê bigîhîn hev,
 Kengî em ê bêriyê xwe bikin
 berdelli?
 Bi ken û girî
 Pîvanê bisikînin.
 Deslê te bigirim
 Ne xewn be.
 Hêviya me pêk bê
 Ne guneh be!
 Buhara me şîn bê,
 Miradî me bi cî bê,
 Bila pelê dûriyî bitemire!
 Here û bê oxir
 Ji navbera dilen me
 Bifire û bifire!

Kultûrname

DILQÊ MEDRESEYA
KURDÎ DI VÊJEYA
KURDÎ DE 1

Zeynulabidin Zinar

Ji sedên salan ve ye ku ew saziya bi navê Medreseyâ Kurdî hebûna xwe li nava Kurdan domandiye û ji wan re bûye devera perwerdekirin.

Ev babet pir fireh e û têgihandina wê ne hêsan e. Ji ber ku serpêhatiya Medreseyâ Kurdî di dawiya çarîka sedsala bîstê de hate nixumandin û heta niha jî derneketiye holê. Íro ji pir kêm agahdarîya zanayê Kurdû Tirk li ser vê saziyê heye û bi awayekî vekirî derbareya wê nizanin.

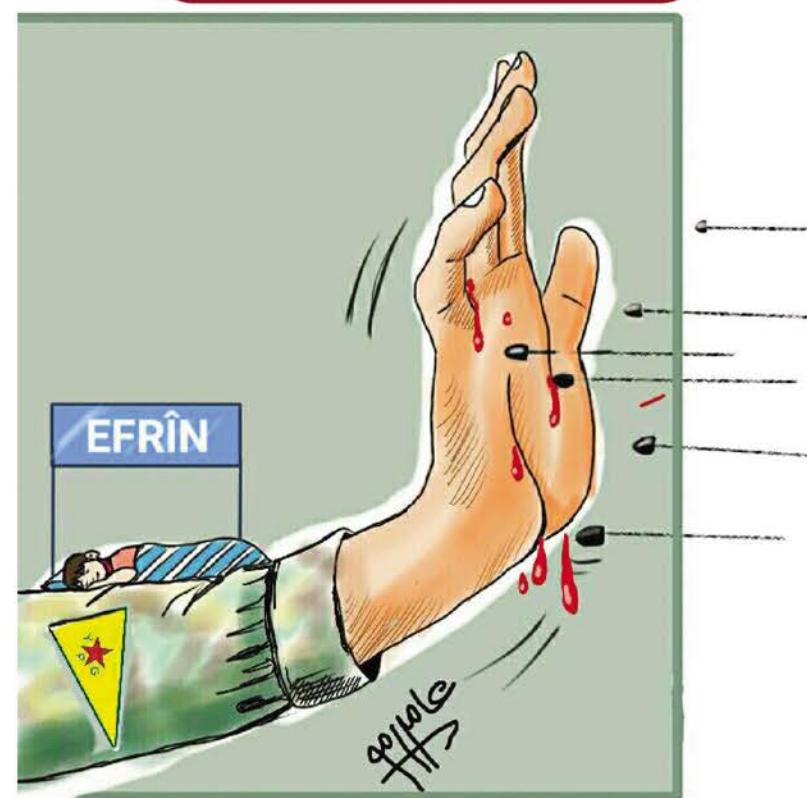
Lê ìro di serê vê sedsala bîst û yekê de, ew Medreseyâ Kurdî, ew şaxêñ xwendina ku tê de dihatin kirin, awa û tewrêñ wê saziyê, ji pir kesan re bûye meraq û gelek mirovîn şareza, pispor û hunermend hene ku dixwazin rind babetâ wê bîzabin. Lê mixabin heta niha jî, kesî hewl nedaye xwe, û lêkolîn li serê nekiriye. Her çiqasî li ser wê babetê eger hinek tişt hatibin nivîsandin jî, piraniya wan bi kîmasî, bi çewtî û bi awayê sehkirina ji devan çêbûye. Yan jî derheq Medreseyâ Kurdî de li ser şopa hin baweriyêñ cuda û bi dîtinêñ çewt hatiye nivîsandin û ew bi paşverûti, bi kevnepereşti nirxandine. Ícar ji ber hindê min pêwîşîya nivîsandina pirtûkek bi navê Xwendina Medresê dîtiye û ew tişîn ku min bi çavêñ xwe dîtine angò yazdeh sal jiyanâ min jî tê de bîhuriye, pişte jî ew lêkolînku min li serê kirine, bi kurtî nivîsîne û wek pirtûk di 1993'an de li Stockholmê daye çapkirin.

Demekurtek pişî derketina vê pirtûka min a bi navê Xwendina Medresê, bala pir kesan kete ser Medreseyâ Kurdî û lêpirsin jî aliyê pir kesan ve lê hate kirin. Ev pirtûk li Zanîngeha Sorbûn (Parîs) û li yeke Londonê jî wek berhemâ dersê ji bo xwendavanê îngîz û fransiyân hatiye bikaranîn.

Di 1998'an de jî li Parîsê esnîtuyeye Navnetewî bi navê INSTITUT NATIONAL DES LANGUE ET CIVILISATIONS ORIENTALES, LES ANNALES DE L'AUTRE ISLAM, No 5, kurtiya vê pirtûka min, hem bi zimanê îngîlîz û hem bi zimanê fransî nivîsiye û xistîye nava pirtûke 400 rûpelî, bi navê Islam des Kurdes (2) û weşandiye. Her weha wêneyê bergê pirtûka Xwendina Medresê jî li ser bergê Islam des Kurdesê xistîne. Pişî vê yekê Medreseyâ Kurdî hêj zêdetir bala saziyên çandî yên Ewrûpî kişandiye ser xwe.

Herweha wêneyê bergê pirtûka Xwendina Medresê jî li ser bergê pirtûka Islam des Kurdesê hatiye bicikirin. Pişî derketina vê pirtûkê, ïcar hem pirtûka min Xwendina Medresê û hem jî Medreseyâ Kurdî hêj zêdetir bala saziyên çandeyî yên Ewrûpî hatiye kişandin Medreseyâ Kurdî ji bo wan bûye mereq...

KARÎKATÊR

Kurdî Xwesê

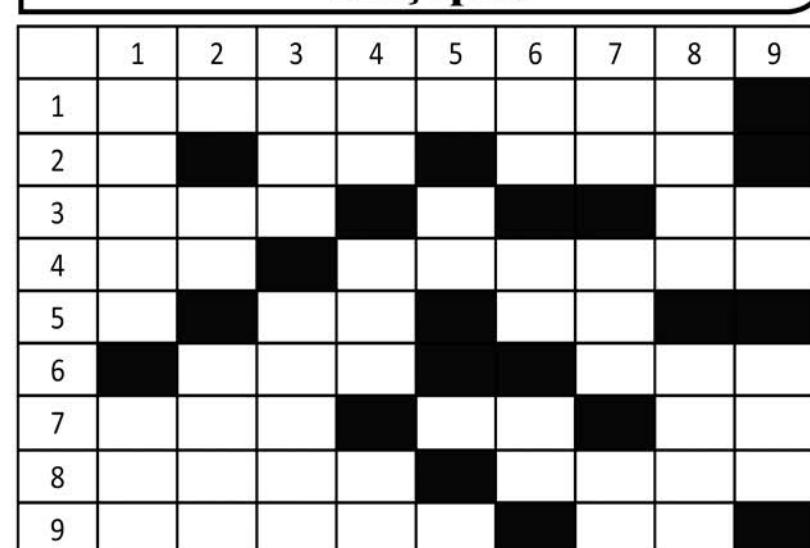
Agirkuj	اطفاء	Şêwekar	رسام
Xwîner	قارئ	Qalûnkêş	مدخن
Bêjer	خطيب	Bengî	مدمن

Ji Facebookê

Kurdeki devera Palo ya Bakurê Kurdistanê ye. Ev wêne di sala 1890'î de hatiye girtin.
*Ji rûpela lêkolîner Edhem Şêxo .

Xaçepirs

Sitûnî

- 1-Xort – Zana
- 2-Du tîpêñ wekhev – Aras vajî
- 3-Tîşa ku mirov her roj dixwe – Mindalêñ biçûk vajî
- 4-Dijwateya sitand – Şerbata ne zelal – Diwateya erê
- 5-Cinavkeke kesane
- 6-Du tîpêñ wekhev – Cinavkeke kesane – Du tîpêñ wekhev
- 7- Du tîpêñ wekhev – Mar belavbûyî – Du tîpêñ wekhev
- 8-Masi belavbûyî – Aras vajî
- 9-Mirovê ku pêwîşîya wî bi avê heye (Vajî) – Mar belavbûyî

ASOYÎ

- 1-Navçeyeke Efrînê
- 2-Du tîpêñ wekhev – Cureyekî çekêñ kevin
- 3-Goleke Bakurê Kurdistanê – Du tîpêñ wekhev
- 4-Du tîpêñ wekhev – Pirtûka pîroz a cihûyan
- 5-Cinavkeke pîrsiyariyê – Cinavkeke kesane (Pirjîmar)
- 6-Rengek – Sar belavbûyî
- 7-Feqîr – Cinavkeke kesane – Du tîpêñ wekhev
- 8-Dewleta ku Rojhilata Kurdistanê di nava sînorê wê de ye – Germ belavbûyî
- 9-Raketin – Nêrê çelekan

Amadekirina Xaçepirsê: Îsa Bavê Siwar

Sitêrname 11

Narîn Omer

Di sala 1943'ye de keçe-
ke dengxweş û hesnâ-
zik gundê Poştîda pîroz kir û ji
bo daw û hembêza malbateke
kurdê êzidî yên Qefqasyayê hat
sipartin; ew keç Zadîna Şekir bû.
Çawa ku Zadîna Şekir ji xwe
hay bû ku dengê wê xweş e,
êdî biryar bi wê yekê da ku
miletê wê ji xweşîa dengê wê
bêpar nemîne, da ku bi xweşî û
bi aramî heşlîn xwe yên nazik
bigîhîne dil û ramanê zarên ne-
teweya xwe.

Tevlî kelem, astengî û gotegotên
civakê jî, lê belê ew li ser bir-
yara xwe rijd ma û rîya xwe ya
huneriyê şopand.

Di deshpêkajiyana xwe ya hunerî
de, Zadîn xortekî Ermenî nas
kir. Bi domana demê re çîroka
evîniya wan eşkere bû û tevlî
ku malbat û civak bi tevâhî dîjî
wê sekînîn, lê ew li gor daxwaza
dilê xwe çû û pişî demeke kin bi
hev re şû kirin.

Bi vî hawî dîjayedîya gel û civakê
lê zortir bû, ji ber ku hevjinê wê
ne ji neteweya wê û ne jî ola wê
bû. Wisa dom kir hetanî ku xwe
bi tenê dît; ne malbat, ne mirov,
ne doşl û ne heval. Sûsika Simo
karîbû jiyana xwe bi hevjinê xwe
yê Ermenî re berdewam bike
û li hember civakê raweste, lê
Zadîn nikarîbû bi vê yekê rabê;
ew mecbûr bû ku çîroka evîniya
xwe bi dawî bike û bendikêñ di
nevbera xwe û hevjinê xwe de
biqetîne, da ku bibe dîla keder û
xeman û bi tenha xwe pêvajoyêñ
jiyanê berdewam bike.

Jiyana Wê ya Hunerî:

Zadîna Şekir di Serdema Hu-
nera Zêrin de jiyyaye(lî komarê
Yekîtiya Sovyetê). Dema ku
derbasî qada hunerê dibe, gelek
hunermendê navdar dibîne; yê
wekî: Sûsika Simo, Fatîma Îsa,
Egîdê Têcir, Şeroyê Biro, Bel-
ga Qado, Aslîka Qadir, Kubara
Xido, Kerepêtê Xaço, Bêmalê
Keko, Reşîdê Baso û geleken
din....

Çawa ku li ser dika şanoyê di-
sekine û desh bi sitranan dike,
êdî nav û dengê wê li seranserî
komarê Sovyetê belav dibe.

Paşê li gelek komarê Sovyetê
şahî vejandin.

Pêwendiyêñ Wê û Egîdê Cimo:

Piştî ku wê û sazvanê navdar
Egîdê Cimo hev nas kir, êdî
deriyêñ navdariyê li pêş wê
vebûn...Zadîn û Egîd bi hev re
komeke muzîkê ava kir û li pîrî
komarê Sovyetê şahî li dar xis-
tin.

Hêjâyî gotinê ye ku sazvan û
dengbêjê kurd ê navdar Egîdê
Cimo bi hemî dengbêjîn wê
demê re hevkarî kiriye; di
ahengîn wan de besar bûye û bi
wan re bûye alikar.

Paşê Zadîna Şekir derbasî Rad-
yoya Êrivanê bû û çend sitran
tomar kirin. Bi vê derbasbûnê
re, her wiha bi sitrandina dîrokên
folklorî re Zadîna Şekir li ser asta
tevahiya Kurdistanê navdar bû.
Hunermenda me ne tenê sitrânê
kurdî digotin, lê belê ewê bi
zimanê Ermenî jî sitran gotine;
ji ber ku ew demeke baş mabû

bûka Ermeniyan û evê tişî
bêhtir nav û dengê wê di nav
geLAN de belav kir.

Sitrânê Zadîna Şekir:

Ji bili folklor, Hunermenda me
xudana çend sitrânê taybet jî
bû. Gelek dîrokên dengbêjîyê
gotine, lê bêhtirî xwe bi van
sitrânê jêrîn navdar bûye: Dêra
Zorê Piçûk e, Emer Axa, Eman,
Deş û Zozan, Hesenîko, Lawikê
Metînî, Menal û Dê Were...

Dawyî Jiyana Wê:

Zadîna Şekir jî wekî hemî
hunermendê hevdemên xwe,
tevahiya jiyana xwe kir bi qur-
bana vejandina huner û folklorê
Kurdî. Her timî hewl dida ku bi
xweşîa dengê xwe guhdarên
xwe dilşad û kêfxwes bike.

Di sala 2008'ê de bi aramî ji nav
me bar kir... Bi cendekê xwe ve
çû, belam deng û heşlîn xwe si-
part bîrûka hiş û dilê me.

Di baxê dengbêjî û hunera kurdî
de dimîne guleke ges. Navê xwe
bi tîpêñ evînê di rûpelên dîroka
me de deqand.

Peyva Windayî

Da ku tu peyva windayî bibînî, van navan bi awayekî sitûnî xêz bike:

KOR – BERDA – BERPAL – DÛR – BERTÎL – BEŞGEH – BEST – ALODE – BIJÎN – BERF – KÛT –
BERMAK – DERBAR – CÛRE – QOP – DORPEÇ – ZORDAR – KON – XAL – XÛZ

Peyva Windayî ji 10 tîpan pêk tê, ew jî navê helbestvanekî Kurd ê navdar e.

B	E	Ş	G	E	H	X	D	Ü	R
B	E	S	T	İ	A	L	O	D	E
B	E	R	M	A	K	N	K	Ü	T
C	Ü	R	E	A	B	I	J	İ	N
K	O	N	Ê	B	E	R	T	İ	L
X	A	L	E	D	O	R	P	Ê	Ç
D	E	R	B	A	R	E	Q	O	P
X	Ü	Z	M	B	E	R	P	A	L
Z	O	R	D	A	R	E	K	O	R
B	E	R	F	H	B	E	R	D	A

Bersiva Xaçepirsa Hejmara Çûyî

1	2	3	4	5	6	7	8	9
S	O	Z	D	A	R		A	V
U		E	G	M	İ		L	A
L	A	L	E			D	İ	L
Ê	Z	A	N	G			K	A
M	A	L		W	İ		A	K
A	D		H	E	R	İ	R	I
N	İ	Ş	A	N		R		R
İ		A	R		T	E	L	I
D	E	S	T	D	A	N		